

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

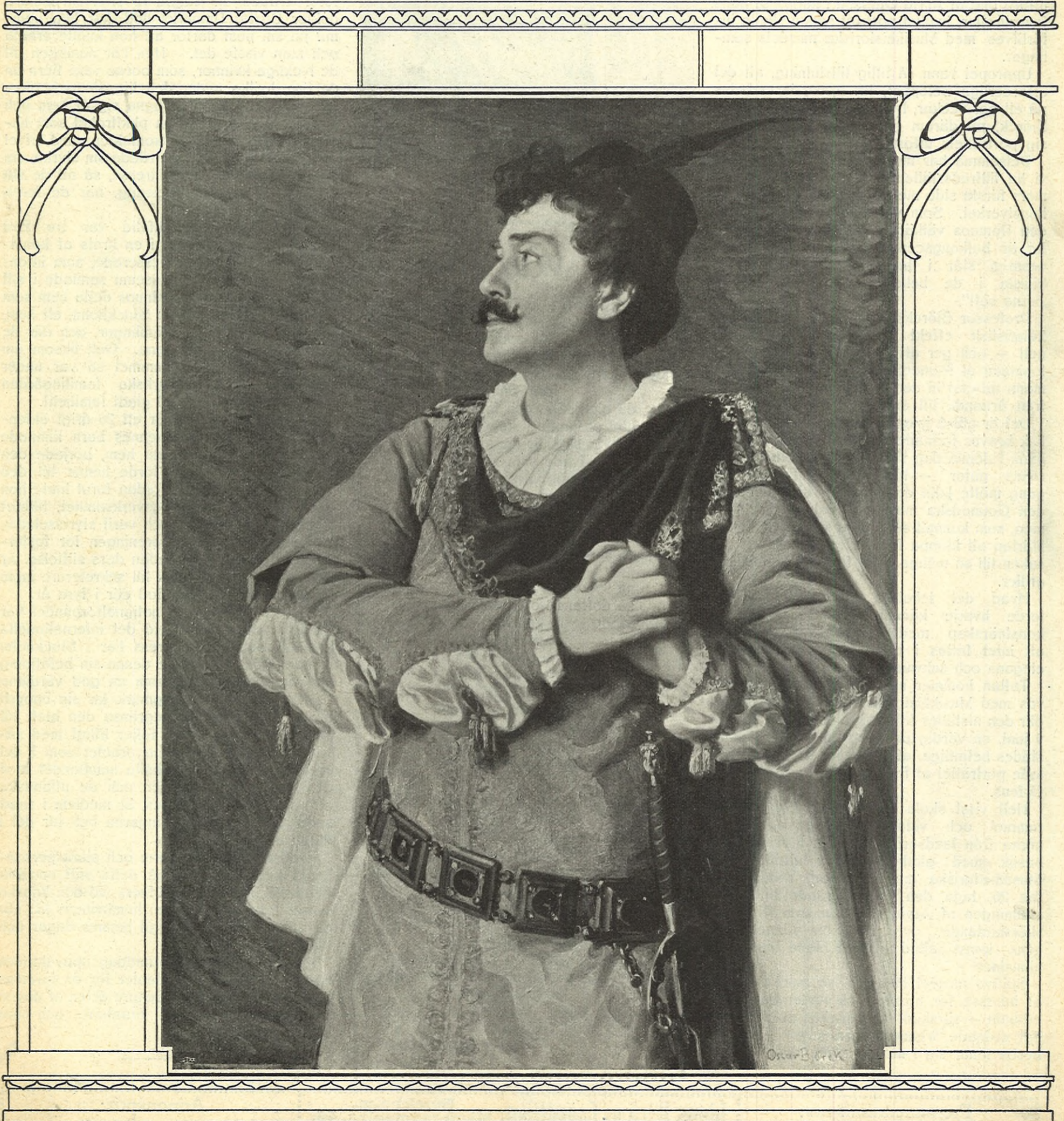

ILLÜSTRERAD TIDNING **Idun** GRUNDLAGD AF FÖR KVINNAN OCH HEMMET FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 9 JUNI 1912.

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE:
JOHAN NORDLING.

BITR. REDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WAGNER.

ARVID ÖDMANN SOM ROMEO. PORTRÄTT I OLJA AF OSCAR BJÖRCK.
 Utfördt för de genom Iduns insamling hopbragta medlen och afsedt att öfverlämnas som gåfva till Musikhistoriska museet. Gustaf Sjöberg foto.

Ödmannporträttet.

En vacker konstnärlig gåfva till Musikhistoriska muséet.

Å ARVID ÖDMANN DEN 17 OKTOBER föregående år i Romeos roll för alltid tog afsked från den svenska operascenen och därmed af den publik, som han i fyrtio år tjugat med sin sång, riktade Idun, på uppmaning af ett flertal varma beundrare af sångaren, en vädjan till vännerna af hans konst att medels penningbidrag medverka till åstadkommande af en af någon bland våra främsta porträttmålare utförd bild af Arvid Ödmann i någon af hans favoritroller, hvilket porträtt sedan skulle införlifvas med Musikhistoriska muséets samlingar.

Uppropet vann så liflig tillslutning, att det erforderliga beloppet, kr. 2,000, insamlades på ett par veckor, hvarefter professor Oscar Björck, på därom gjord framställning, åtog sig porträttets utförande.

Detsamma har nu nått sin fullbordan, och vi ha tillfredsställelsen att å vårt dagsnummers första sida meddela en reproduktion af konstverket. Som våra läsare se, visar bilden Romeos välkända gestalt, och momentet är balkongscenen, då den unge veronesaren står i begrepp att ge luft åt sin känsla i de bekanta orden: "höj dig, du sköna sol!"

Professor Björcks målning är af en stark koloristisk effekt — rödt, blått, hvitt och gult — och ger otvifvelaktigt den rätta betoningen åt Romeofiguren sådan Arvid Ödmann arbetat i den i publikens medvetande från årtionde till årtionde.

Det är alltså icke Shakespeares med poetisk bravur formade hjälte, som man kanske ännu i denna dag skulle kunna möta på Veronas gator — liksom Georg Brandes en gång mötte Julia därstädes — utan detta är den Gounodska musikens teatervackre Romeo, som kommit så många svenska kvinnohjärtan att klappa fortare och som varit orsaken till så många unga flickors fantastiska griller.

Hvad det tekniska utförandet beträffar, torde hvarje kännare af Oscar Björcks konstnärskap med tillfredsställelse finna att intet fattas i penselföringens säkerhet, elegans och schwung.

Taflan kommer nu som sagdt att införlifvas med Musikhistoriska muséets samlingar, där den utställes från och med söndagen den 9 juni, en värdig pendang till det förut därstädes befintliga, af professor Kronberg målade porträttet af fru Mathilda Jungstedt som Orfeus.

Helt visst skola stockholmarne i främsta rummet och vidare de många operavännerna från landsorten vid sina hufvudstadsbesök med glädje begagna tillfället att i Musikhistoriska muséets lokal, Riddaregatan 20, taga den färgskimrande bildframställningen af Arvid Ödmann som Romeo i skärskådande, den roll, som vännerna af hans konst alltid räknat bland hans främsta.

Själftva muséet har f. ö. så mycket annat af intresse för musik- och teatervänner att erbjuda — särskildt må påpekas det förträffligt ordnade Wennerbergssrummet — att ett besök lönar sig i många afseenden.

FRU EVA UPMARK.

Eva Upmark.

Ordföranden i Sv. kvinnornas nationalförbund 60 år.

ORDFÖRANDEN I SVENSKA Kvinnornas nationalförbund fru Eva Upmark fyllde den 3 denes 60 år. Den dam, som sålunda står i spetsen för en sammanstuning af 26 kvinnoföreningar och utaf representerar Sverige i det stora internationella kvinnoförbundet, har icke vunnit denna ställning som någon slags belöning för ett långt lif i föreningsverksamhetens tjänst. Tämpligen ny i det sociala arbetet, dit hon först trädde ut några år efter sin makes, doktor Gustaf Upmarks död, har hon kommit på sin post därför att hon kunde arbeta och man visste det. Hon hör nämligen till de lyckliga kvinnor, som borde vara flera än de äro, hvilka under den längsta och rikaste perioden af sitt lif ägna sig åt hem och familj. Men med all sin plikttröhet som hustru behålla de dock kontakten med lifvet och världen utanför och rädda sin styrka, sin spänstighet och sitt intresse, så att de stå färdiga till en ny arbetsdag, när de forna plikterna falla undan.

Under sin makes lifstid var fru Eva Upmark medelpunkten i en krets af konstnärligt och litterärt intresserade, som intendenten för Nationalmuseum samlade i sitt gästfria hem. Många minnas detta hem som ett af de angenämaste i Stockholm, ett hem, dit man gärna förde främlingar, och där de älskvärdt blefvo mottagna. Och liksom om vintrarna stockholmskemet så var under somrarna den Upmarkska familjegården Hammar centrum för ett gladt familjelif.

När fru Upmark efter ett 26-årigt äktenskap blef änka och hennes barn lämnade henne för att bilda egna hem, började den verksamhet utaf, som förde henne till den post hon nu innehar. Redan förut hade hon dock deltagit i föreningsverksamhet, tillhört Handarbetets Vänner och varit styrelseledamot i Svenska kvinnoföreningen för fosterlandets försvar ända sedan dess stiftelse. År 1905 valdes fru Upmark till sekreterare inom Röda korset och kvarstod där i fyra år.

Som ordförande i nationalförbundet var fru Upmark värdinna vid det internationella kvinnoförbundets kongress här i Stockholm förliden höst och skötte denna sin befattning lika fint och taktfullt som en god värdinna i sitt hem. Men fru Upmark tar sin uppgift för allvarligt för att begränsa den blott till att representera. Hon följer lifligt med såväl i det internationella arbetet som i det svenska, söker uppehålla sambandet med den svenska föreningen och de utländska och de svenska inbördes, är medlem i snart sagdt alla de 26 föreningarna och tar del i deras arbete.

Endast en rik och varm och stark personlighet kan förstå att på detta sätt omsätta den kraft, som blir till öfvers vid den kanske svåraste pröfningen i en hemkvinns lif: när de plikter falla, som tagit hennes dagar och hjärta.

På högtidsdagens förmiddag uppvaktades 60-åringen af representanter för de föreningar, där hon arbetat. Senare delen af dagen var ägnad barn och barnbarn och nära släkt och vänner.

En vådröm.

JAG DRÖMDE — OCH MIN DRÖM VAR
så lefvande och vårglad,
så vacker och solljus,
så full af sång och skogssus —
jag drömde att jag gick med dig kära
fram på vägen —
du gick stilla och förlägen,
litet dröjande i stegen —
du var så skär om kinden,
du sväfvade som vinden
när den en tidig vårmorgon dansar ge-
nom linden
och väcker lif i vårgröna blad!

Jag drömde att vår väg gick ända fram
till gläntan,
så solvarm och vågrön,
så doftande och blomskön.
Där stodo hvita björkar med späda ar-
mar sträckta,
med hvita halsar räckta,
af solkyss morgonväckta —
i längtansfull förväntan
den stund då hela gläntan
af solens strålar väckes till förlösande
lif —
den stund då våren famnar sitt vif. —

Jag drömde att du stannade i solen,
midt i gläntan —
så liten och ungsjär,
så späd och så värkär —
jag drömde att du talte med ord en
smula tvekande —
din röst var mjuk och smekande,
din blick var ljus och lekande —
du bjöd din jungfrukärlek —
jag tog den under kyss och smek —
och aldrig har väl solen lyst en kärlek
så vårvarm
och aldrig kysst så ren en jung-
frubarm —

LENA BORJESON.

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:
Helt år ..... Kr. 6.50
Halft år ..... » 3.50
Kvartal ..... » 1.75
Lösnr ..... » 0.12

Praktupplagan:
Helt år ..... Kr. 8.—
Halft år ..... » 4.25
Kvartal ..... » 2.25
Lösnr ..... » 0.15

Iduns Byrå o. Expedition, Mästern Samuelsg. 45.

Redaktionen: Riks 16 46. Allm. 98 03. Kl. 10-4.
Red. Nordling: Riks 86 60. Allm. 4 02. Kl. 11-1.
Verkst. direktören kl. 11-1. Riks 86 59. Allm. 43 04.

Stockholm, Expeditionen: Riks 16 46. Allm. 61 47. Kl. 9-6.
Annonskontoret: Riks 16 46. Allm. 61 47. Kl. 9-6.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:
25 öre efter text. Utländska annonser de-
30 öre å textside. biteras 50 öre med 20 %
20 % förhöjning å sär- förhöjning å särskild be-
skild begärd plats. gård plats.

Iduns Jubileum-Artiklar

NÄR ELLEN KEY PÅ NYTT UPPTOG den gamla frågan om nutidkvinnans plikt-kollision mellan hem och arbete, synnerligast socialt arbete, och därvid resolut skar af knuten i stället för att lösa den, så kunde på förhand sägas att hennes ord icke skulle gå obeaktade förbi. Fru Marika Sjöenstedt, som tagit till orda i de anklagade kvinnornas sak, kan tala

med erfarenhetens rätt och pondus, då hon visar att hemmen bli hem — och kanske bättre hem — äfven i de nya former, som nya tider tvingat dem in i. Hon säger icke, att man med rätta försummar hemmet för det sociala arbetet, men pekar på en väg ur svårigheten, där kvinnan kan ge både Gud och kejsaren hvad dem tillhöra utan att ta skada till sin själ.

KARA OCH VORDADE ELLEN KEY!

NA, DET ÄR SANNERLIGEN som du säger: ibland kan man icke hålla sin penna i styr! Och så har det nu gått mig i anledning af din vackra pingsibetraktelse i Iduns nummer 21.

Det är också en så lugn kväll, barnen sofva, mannen arbetar på sitt håll och har fridlyst sig själf för en timma, och om inte bomullsklänningen till min lilla skolflicka skulle bli färdig i morgon, så är hon i alla fall icke alldeles bar! Jag har godt samvete gentemot mitt hem — men nu vet jag, att jag skulle icke få behålla godt samvete på en annan kant, om jag icke till sist skref ut något af det, som rätt länge samlat sig på mitt hjärta och som just gäller hemmet — h e m m e n.

Jag måste fråga: hvar, hvar finnes i mera vidsträckt pluralis denna vansläktade nutidskvinna, denna dam hvars hela lif går så upp i möten och sammanträden, att förhållandet till man och barn totalt vissnar bort af brist på näring? Hvar finnas som lidstecken dessa hem i upplösningstillstånd, på grund af husmoderns alltför många yttre intressen? Ellen Key är icke den första och icke den enda, som höjt ett härskrj, och hvar gång har jag lystrat och tänkt: det måste väl ligga något i det, men hvar! Hvar?

Omkring 1850 skref biskop Agardh med stort bekymmer angående den ökande folkundervisningen och allmänna bildningen, bland annat följande:

”Det är staten, som öfvertagit uppfostringsväsendet. Den har flyttat uppfostran från hemmet till skolan, frantagit hemmet dess ädlaste värd, värden om känslans utbildning, om den sedliga och religiösa bildningen. — Kunna frukterna blifva andra än de, hvaröfver man redan börjat klaga? En sig utvecklande tid utan familjelif, utan poesi, utan religion?”

Nu vågar jag påstå, att när herr biskopen var liten, hade säkert ofta hans goda mor och mostrar suttit samlade i grufvan för den rådande onda tiden, korsande sig och utropande: Hvar bär det hän! Och länge efter det Agardh slutit sina ögon, bekymrad i sin tur på samma vis, sitta de, hvilka lågo i lindan då han skref och varna oss stackare, som äro trettio år yngre, för den onda tid vi slutligen i vår tur bereda vår afkomma. Hade biskopens mamma rätt och hade biskopen rätt i sitt nämnda kapitel om folkundervisningen, och få de sist ropande nu också rätt, då måtte världens undergång vara förestående, ty sunda förnuftet säger, att det

HEMMENS RENÄSSANS.

TILL ELLEN KEY.

måste finnas en gräns äfven för försämringen.

Lyckligtvis säger sunda förnuftet icke blott detta, utan dessutom, att vi af den store biskopens ord ha att hämta framförallt denna lärdom: tiderna förändras, men människorna förändras till sitt innersta väsen föga. Formerna bli annorlunda, men människohjärtat står. Med sin lust, sitt hopp, sin goda vilja, sin oförfärliga tro — och likaså med sin misstro, sin farhåga och oro. Biskop Agardhs oro och Ellen Keys äro sprungna ur samma källa, hur tiderna än bytt fysiologi, och källan kommer aldrig att sina, hur världen än går framåt.

*

Denna förvisning i stort sedt är oss emellertid icke för stunden nog. Man önskar komma till ett resultat i nuet, önskar fatta om det i våra dagar finns en särskild och starkare anledning till farhåga än någonsin förr. Dina ord, Ellen Key, äro tungt vägande och vi höra dem alltid med respekt, men i och med att du uppmanar till begrundande, till låter du pröfning — och tar därmed gifvet också risken af andra slutledningar än dina egna.

Man klandrar nutidens hem — ty klandret af nutidens kvinna återfaller gifvelvis på hemmen — och visst är, att decennier icke gått utan att förändra något. Först och främst ha de ökade och lättare kommunikationerna gjort det. Visst går det för sig för Ellen Key att sitta utan telefon i sitt hem vid Vätern; men för de flesta — äfven på landet, icke minst där — är det praktiskt outförbart. Den som icke gör som andra, blir efter, och här gäller det brödet, ty telefon har man sannerligen icke bara för nöjes skull! Att undvara den är en ljuflig lyx. Så ock med möjligheten att sitta hemma, slakta, väfva och söpa ljus, virka för hand hängarne till handdukarne och baka tinorna fulla med småbröd att bjuda släkten på vid helgkalasen. Posten kommer två gånger i veckan och hvad som skeff i Europa veta vi 14 dagar senare. Inte är man olyckligare för det, men nog skall man vara en smula

opraktisk för att anno 1912 vilja realisera programmet från 1850 för egen räkning. Det har varit förslag uppe om att i stora städer försöka få till stånd gemensamma måltidstider. Alldeles riktigt! Det finns sidor af tillvaron, där man är bäst betjänt med att hålla takt.

Förr i världen reste folk icke så mycket. En resa till länsresidensen var ett evenemang, Stockholm hade en stor del af landsorten aldrig seff. Nu ställa järnvägarna bilighetståg för allmoge till förfogande. Det synes naturligt och riktigt. Förr i världen gingo husets unga flickor knappast eller icke ut på gatorna, i alla fall blott i söta mors sällskap. Nu sporta dottrarna från de pryddaste hemmen samman med sina bröder, och man gläds åt rasens härdning och förbättring. Förr i världen — ack, nog ha vi alla hum om hur det var förr i världen, icke minst för kvinnorna, och vi veta, att våra morödrars dygder, om hvilka Ellen Key talar, ofta voro köpta med både onödiga tårar och onödig förbrukning af dyrbara krafter — efter vårt sätt att se.

Det är tusen smådrag, som afgöra det, att ett förhållande, en sida af lifvet evoluerar. Vi kunna rätt på det ena och jämka på det andra, men skära af någon del af det hela kunna vi ej, därtill äro vi för små. De kvinnor som skickligast sockersaltade stora höstslakten, och slöpte årets ljusförråd med största kunnighet ha gifvit plats åt dem, som komma in i stadsfullmäktige och kommunalråd och rådfrågas i lagutskott; det är bara en förflyttning, ett olika sätt att använda förmågorna. Men de som förr i världen lågo på schäslonger och hade vapörer, de ha också fått efterföljerskor, och gud vet om männen nu mer än förr älska dessa öfverkänslosamma varelser! Med ett ord: det har alltid funnits dugliga människor — och odugliga.

Häromdagen kom vår husläkare på besök, och då han på bordet såg ett sömnadsarbete, sade han:

— Nå, spetsar, syr ni icke det?

— Nej, sade jag, tyvärr. Har icke fått tid lära mig.

— Och tänk, sade han. På sina håll brukar jag ordinera spetsömnad åt sysslolösa fruar, som tröttnat på bridgen och blifvit nevrasteniska.

Så sysslolösa fruar fanns det alltså i vår s. k. rastlösa tid, att bridge varit deras enda resurs, tills spetsömnaden kom som en befriare!

Säkert är, och det må sägas rent ut, att en frisk kvinna som icke har en uppsättning små barn, och som har råd att hålla jungfru, hon har i vår tid i sitt hem

KOSTYMER

huru smutsiga de än må vara kunna genom kemisk tvätt blifva fullt användbara. Kanske behöfver Ni ej i år köpa någon ny Kemisk tvätt och prässning af kostym kostar endast Kr. 5.— hos Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg.

Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

KLIPPAN.

Modernaste Finnappersbruk.

Specialiteter:
Finare Post-, Skrif-, Kopie- och Tryckpapper samt Kartong.

Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

för litet att göra. Är hon sund, d. v. s. har hon begär att sysselsätta sig, så är det naturligt, att hon söker utlopp därför. Allt för många kvinnor offra tid på visiter, umgänge och pja pja-konversation, andras affärer, i nödfall "själens lif". Några, de s. k. nutidskvinnorna — hemmens såväl som yrkenas — offra dem för "intressen" af skilda slag, konstnärliga, praktiska, sociala. Får jag för min del be om den senare typen! Hon uttrycker i hvarje fall en vilja, ett samvete, kanske icke alltid strängt taget hennes innersta eget — alla äro ej personligheter — men dock den af rättvisans idé så starkt betonade tidens. Det är något. Och hennes kraftinsats, stundom pueril, så lätt att ersätta med en annans, blir en anspråkslös skärf till ett andligt kapital, som alla få godt af.

Kvinnorörelsen är ingenting tillfälligt och ingenting isolerad. Lika litet som socialdemokratien, af hvilken den djupast sedt är afhängig. Den är en ideell rörelse — och en ekonomisk. Den daterar icke från i går och slutar ej med rösträttens införande. Man kan vara mer eller mindre loj för en eller annan motions framgång eller misslyckande, färgad är man dock af den färg, som glöder i seklet, och icke ens de som skrika direkt emot, skulle undgå att se kulören om de verkligen stannade framför en spegel. Därför är det af föga värde att önska tillbaka gammalt i världen — en liten blomma på hjärtats altare! Därför ha vi i grund och botten endast att söka föra de nya tidsformationerna till högsta möjliga fulländning. Så med kvinnan. Så med hemmen.

Kunna vi det? Vilja vi det?

Ellen Key skref i sin artikel ordet "pennskaften" en smula snärtande. Idéassociationen kom mig att gripa på bokhyllan efter romanen Pennskaftet, som gifvit begreppet namn, och medan jag funderade på min artikel, bladdrade jag i boken. En sak slår en. I denna skildring af en grupp själf försörjande, allmänintresserade (eller åtminstone rösträttsintresserade, som visst är den mest impopulära specialiteten!) kvinnor, finner man öfverallt undertonen af kärlek till hemmet. De fattigaste sträfva att skaffa sig eget, de som redan ha ett, finna stor fröjd i att där samla kamraterna och bjuda dem hvad huset förmår. Icke tal om att karskt sätta sig på krogen, bolmande och svepande en grogg. Nej, för alla dessa kvinnor, som arbeta ute, är hemmet oasen, lyckan och vilan.

Stämningen ur romanen är här riktig och slår in öfverallt. Hemmet har väl — af en mångfald skäl, hvilka vi icke kunna upphäva — upphört att vara kvinnans enda arbetsfält. Men mer än någonsin har det blifvit hennes lycka. Förr längtade de unga ut, man förtvinade af att känna sig inestängd och stäckt, man "kväfdes", man hade ingen utväg, man hade icke råd. Se t. ex. Pengar af Ernst Ahlgren, där hjältinnan icke finner på bättre än att gifva sig med den henne motbjudande äldre mannen, en f. ö. mycket tidsypisk historia, liksom hela 80-talets litteratur ger en god bild af beklämmande tillstånd och allmänt bristande jämvikt. Nu äro många vägar öppna, men hvem har öppnat dem? Tidens vindar ha med sin egen kraft ryckt upp de stängda dörrarna. Men ej mindre än förr, tvärtom ändå mer medvetet om kärnpunkten i dess värde, prisar man och njuter ljufheten af ett hem.

Ligger icke ett stort och allvarligt stycke af arbetarfrågan just i frågan om hemmet? Är det icke för möjligheten af värdiga hem man till sist kämpar? Bildning, ja väl, det är numera icke omöjligt att få lära sig något. Men hur får jag lefva, hur skall den vrå se ut, som jag får kalla min? Hur mycket mer patetiskt ljuder ej genom vår tids dagar och nätter detta rop!... Och hvad betyder väl denna dragning utom stadstullarna, dessa villasamhällen hvar man ser? Hvad betyder det att de stora arbetsgifvarne som vilja "följa med" anse sig böra hålla trefliga, lockande arbetarbostäder? Också åt soldaten som — enligt en gammal militärs anteckningar — på 60-talet dvaldes i ohyra, sof på bara marken och utfodrades med brännvin, söker man nu ge en illusion af hem t. o. m. i baracken. Hvarför?

Tidens kraf, tidens kraf — och alla i sin innersta känsla sträfvande till det oersättliga och mer än någonsin afhållna begreppet: hem.

Ja, ute arbeta vi, och lifvet har plats för många arbetande, rentaf för många fler än som inställa sig under fanorna; men i hemmen hvila vi, samla vi oss — och växa.

Jag tror, för att nu slutligen komma till bönan i gröten, att det är just detta Ellen Key fruktar vi icke göra. Ellen Key har gifvit en dyster tafla af den stackars man, hvilken alldeles i det ögonblick, då han vill skänka sin älskade del af en flyktig och dyrbar stämning, finner henne utflugnen i någon angelägenhet eller kallad till telefon. Utan att uppehålla oss vid den stackars farfar till mannen, som i liknande fall fann sin älskade upptagen med brygden af svagdricka, skulle jag vilja kalla ömtåligheten härvidlag en smula forcerad. Jag tror att om mannen sannerligen och verkligen hade något af vikt och värde att säga hustrun, så fann han också rätta stunden och lärde sig konsten att spara till dess — liksom hustrun fann sin, afvaktande kontorstidens eller arbetsdagens slut. I alla fall vill jag tro så godt om nutidens man och hustru! Den kvinna som är klok och älskar de sina skall förstå att både ge och ta nu som någonsin — och om fåvitska aldrig skola upphöra att finnas, så vilja vi nu såväl om någonsin kalla dem fåvitska.

Tiden förändrar icke människohjärtat, men den förändrar yttringarna af människans psyke. Vi höra, vi se olika. Icke blott Staden mellan broarna och Söders idyller tilltala det moderna ögat; också utkanternas höga nakna brandgaflar och skogen af fabrikskorstenar ha sin skönhet, som målarna lärt oss. Vi fungera olika. Det man bokstafligen icke hann med för 50, 40, 30 år sedan, det hinner man nu. Man väljer, man förkortar, det har man lärt sig, man lefver litet fortare; t. o. m. gången, steget ha blifvit andra. Se på gatan! Kniper det, tar man en bil. Hvad ondt eller löjligt i det? De finnas ju därför. Kanske vinner jag en half timme före middagen i mitt hem, om jag kostar på 10-öringen till spåravn. Det händer mig ibland, vid den tid då arbetarne lämna sitt dagsverke, att jag stiger upp i släpvagnen, där de vanligen sitta. Jag tycker denna rad smutsiga och frötta grofarbetare är något ganska vackert. De äro på väg hem, de skulle kunna spara 10-öringen och gå — så får man göra på landet, om man ej har cykel — men de längta att vara fortare framme, och redan har affonens ro lagt sig öfver deras ansik-

ten. Det fattiga hemmet är, trots allt, för dem något godt, och de veta att hvar minut kan brukas till mycket. Deras farfar var bonden, som svarar i morgon på hvad jag frågade om i går; han hade tid till det och var inte sämre karl för det. Men sonsonens tanke och känsla ha slipats lifligare, och maskineriet är där, liksom i verkstaden därifrån han kommer — mera tidsenligt!

Som arbetaren äro vi alla.

Vi ha fler järn i elden än man hade förr, och dock hinna vi. Vi hinna kanske icke minst just därför att hemmet blifvit en sådan kraftkälla för oss. Efter beröringen med dess signade mark resa vi oss dubbelt starka. Våra barn äro många af dagens timmar borta, i skolan eller ute i luften, som numer anses nödvändigt; men det är alltid med glädje de komma hem; hemmet har upphört att någonsin vara tråkigt; de dödade eftermiddagarna, den förfärliga spleenen i barnasinnets, som vi känna om icke annat så af litteraturens vittnesmål, den är borta! Ellen Key har kallat vårt sekel Barnets århundrade, och det är djupt och riktigt: barnen ha det bättre i hemmen, de äro friare, öppnare; till och med de mest särpräglade behöfva ej darra, behöfva ej ljuga. Nutidskvinnan har hunnit icke minst detta, att göra hemmets uppsyn gladare, icke bara vid kalasen, utan till hvardags. På 90-talet begärde man fest, dunkelt åtrående detta samma, som i vår nyttiga tid slagit fram helt enkelt som godt humör.

Och mannen? Klagar han verkligen? Jag har hört många unga män, och af de bästa, klaga öfver att de icke kunde ha nöje af sällskapet med unga, älskliga, men i deras lycke obetydliga flickor. Hvad skulle man tala med sådana om? De unge männen hade sin kunnighet, sina intressen, de hade upphört vara så romantiska, att hviskandet om mamsells stjärnögon eller rosenöra var dem nog. Hvad begärde de då? Ack, kalla dem ej förkastligt nyktra, då de önskade sig kamraten, jämbördingen — låt vara med kysstäcka läppar och vekare röst! Älskarinnan-arbetsbrodern. De ha lof att vara nyktra, då vår tid är nykter, och med stolt-het häfdar det.

Gudi lof, det är icke uteslutet att de finna sitt ideal. De veta väl, och vi veta alla, att de yppersta kvinnorna alltid skola vara få; men också de ringa systerarna låna i hvarje tid något af värmen och glansen från dessa; och icke en, men alla tillsammans dana hvarje hem. Med sin oändlighetsbestämda instinkt har också nutidskvinnan aflyssnat önskemålen deras innersta innebörd. Väl skall hon — som naturen bjuder — framförallt åstunda att vara hustru och mor, men hon skall ha några nya åthäfvor och nya ord, — och det är nutidsmannen själf som lärt henne dem. Det är nutidsmannen, som ej mer kan nöjas med sin farfars ideal, och som själf begärt en kvinna, härdad till sin själ i det nuvarande seklets bad — sådant det är, på ondt och godt.

MARIKA STJERNSTEDT.

Statistik för hushållet.

Mot insändandet af 1 kr. i frimärken till Iduns Tryckeri-Aktiebolag, Specialafdelning System, Bryggaregatan 17, Stockholm, erhållas franko 25 st. statistikkort. (Se artikeln i ämnet i Idun nr: 1 och 2!)

Hudens vård.
CREME SIMON · PARIS
Enda medel som gör hyn vacker och len utan att irritera huden.

IDUNS MODELLKATALOG

Ombärlig för alla sömmerskor och för alla hem.
Fyra rikhaltiga säsonghäften årligen. Koloreradt omslag.
Prenumerationspris 2.20 för helt år — 60 öre pr häfte.

Svensk Hemslojd

FRÖKEN ELSA SVENSSON

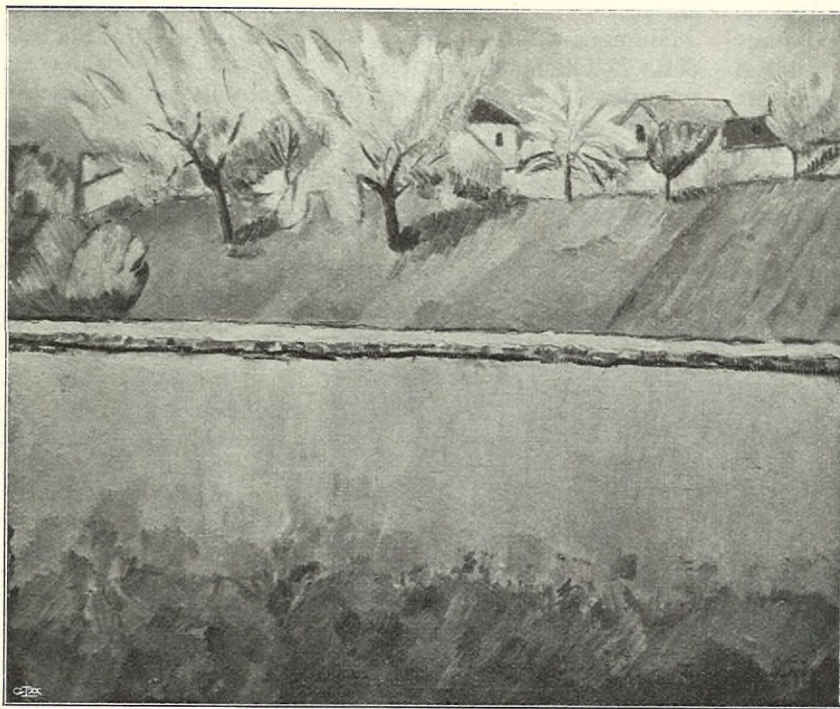
HOSTAS BJÖD SVENSK hemslojd på hvad den då åstadkommit i mattväfnad, nu till våren har den koncentrerat sig på möbler. Det är helt säkert ett lyckligt grepp för att väcka allmänhetens intresse, att på detta sätt låta en viss gren af verksamheten dominera.

Arkitekten Tage Zickerman visar en af honom ritad matsalsmöbel i mycket mörk, nästan svartbrun polerad björk i den engelska rokoko, som kallas Chippendale-stil. Af samma hand äro en del vaser i bränd lera komponerade med mål till på japanernas sätt få något, som passar till de olika årstidernas blommor — en vacker tanke och lyckligt utförd.

Större delen af de utställda rumsinteriörerna äro ritade af fröken Elsa Svensson, hvars bild vi ha nöjet presentera Iduns läsare. Fröken Svensson visar oss först en hvilstol till ett herr-rum, en svensk ersättning för de engelska skinnstolarna utförd i björk. "Det är ett misstag, när man som i senare år har polerat björken kanariegul," säger hon, när hennes hand far smekande öfver det guldbruna ryggstycket. I samma bruna färgton glänser gästfrött varmt den interiör hon skapat efter Rosenbergs motiv, Karl Johans-tiden, då de gamla kejsarmöblerna hos oss finga en bredt lugn, borgerligt hemtreflig prägel. Ett återupplifvande af sådana hvilsamma rum kunde verka nyttigt nervstillande i vår tid — åtminstone komma vi lätt att tänka så, som ännu minnas den rakskurna soffan, klaffbordet med lejonklofötter, de trygga länstolarna från far- eller morföräldrars fridfulla hem. En mahognymöbel men en hörnsoffa, som också erinrar om tidrymden, är gjord med tanke att kunna förenas med den förra.

Lika mycken lycklig enhet, som råder i dessa kompositioner, återfinnas hos några möbler i gustaviansk stil och hos sofrummet i hvit rokoko, där särskildt toalettbordet och skåpet — en välgörande ersättning för byrå — förefalla tilltalande.

Af mattor ses i år icke mycket, men vi få i stället höra, att Svensk Hemslojd kring hela landet ordnat en profväfning af sådana för att få uppgifter på tillverkningsmedelpris för kv.meter — ett försök att väcka till lif en svensk mattindustri, som man just råkat sätta i gång innan tullen på mattor höjdes. I konkurrensen med de orientaliska mattorna kan ju föreningen sätta upp möjligheten att välja nyanser, som passa mycket bättre till färgstämningarna i våra hem. Huru välgörande sådant är ses på möbeltygen här, som förträffligt smälta ihop med träets polering.

FRÅN EXPRESSIONISTERNAS UTSTÄLLNING: BLOMMANDE FRUKTTRÄD AF LEANDER ENGSTRÖM.

"Det går lätt att åstadkomma, när man kan profväfva med en träbit bredvid sig", säger fröken Svensson, som visst också skulle kunna polera med en tygbit bredvid sig, ty denna talangfulla unga dam, som sedan hon utbildat sig vid Tekniska skolan i fem år tecknat åt Hemslojden, har icke dragit i betänkande, att under det hon i somras förestod väfkurser i Skåne också gå i lära hos en snickare för att äfven lära yrkets teknik. Det är sådan ihärdighet, som bringar en artistisk begåfning långt.

Tyra Grafströms Textilutställning hade i år särskildt lagt an på gardiner, bland andra på sådana, som kunna ersätta våra vanliga rullgardiner, hvilka ju ur estetisk synpunkt äro föga tilltalande. De olika försöken att lösa frågan förenade på ett lyckligt sätt det praktiska med det smakfulla.

Syddas spetsar voro här en annan specialité och synnerligen vackra prof på sådana visades af fru Hilda Starck-Lilienberg, under det fröken Märta Christenson visade broderier i orientalisk stil. Hr Nils Lundström hade komponerat en stämningsfull haute-lisse kallad Trollsjön.

En del möbeltyger i linne i på en gång klara och mjuka nyanser förtjänade uppmärksamhet, och i det hela var det intressant att se, i hur hög grad detta hygieniska och hållbara material fått insteg i hemmets inredning — en reform, som Nordiska Kompaniet och fru Tyra Grafström synas ha gjort sig till målsmän för.

EN PRAKTISK OCH NYTTIG bok. På Hugo Gebers förlag har utkommit "Boken om egna hem" af byggnadskontrollanten i Stockholms stads landtegningsnämning, C. Axel Andersson. Boken är afsedd att vara en praktisk hjälpreda för egnahemspekulanter, särskildt beträffande billigare egna hem. Genom mångårig erfarenhet och studier utomlands har förf. sökt påvisa, att vår bostadsbyggnadsverksamhet måste bedrivas efter mera moderna tekniska och ekonomiska principer än hittills, om en rationell lösning af bostadsfrågan skall vara möjlig. Boken är försedd med ett 60-tal vackra och upplysande illustrationer.

LÄS!

Några äldre årgångar realiseras till betydligt nedsatta priser och erbjudas för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till *Expeditionen af Idun, Stockholm*, erhålles inom Sverige portofritt:

Idun 1896	2: —	Iduns julnummer 1901	0: 25
Idun 1904 (med julnumret)	3: —	Iduns julnummer 1904	0: 30
Idun 1908 (med julnumret)	4: 50	Iduns julnummer 1905	0: 30
Idun 1909 (med julnumret)	5: —	Iduns julnummer 1908	0: 50
Idun 1910 (med julnumret)	6: 50	Iduns julnummer 1909	0: 75
Iduns julnummer 1894	0: 20	Iduns julnummer 1910	0: 75
Iduns julnummer 1898	0: 20	Iduns julnummer 1911	1: —

LÄS!

Stadions invigning

DEN KUNGLIGA KORTÉGEN.

DEN 1 JUNI FÖRSIGGICK DEN högtidliga invigningen af vårt svenska Stadion — arkitekten Gruts storslagna skapelse vid hufvudstadens Valhallaväg på den gamla idrottsparkens område — där från och med den 23 i denna månad de olympiska spelen skola äga rum.

Invigningen skedde under utveckling af verklig pomp och ståt inför hela den samlade kungafamiljen samt en åskådareskara som räknade 25,000 personer. Åsynen af detta människohaf, böljande på den flaggsmäckade amfiteatern, gaf ett intryck, som man sent glömmer, och ej mindre imponerande var anblicken af de på rännarbanorna samlade 7,000 unga idrottsmän, hvilka sedan i slutna led med sänkta fanor marscherade förbi konungen. Andra oförgätliga intryck fick man, då kungssången unisont ljud från dessa tusen och åter tusen röster, och då hornsignalerna skallade från de båda tornen och samtidigt tvenne svenska jätteflaggor vecklades ut från deras krön.

Ett moment af särskildt intresse var den akt, genom hvilken kronprinsessan till idrottsmännen överlämnade en af svenska kvinnor skänkt flagga för deras centralorganisation, svenska gymnastik- och idrottsföreningarnas riksförbund. Festen afslöts därpå med några af de uttagningsstävlingar, som komma att afgöra den slutliga svenska olympiatruppens sammansättning och hvilka tävlingar sedan pågingo i ytterligare tvenne dagar.

Ett strålande solsken gjorde sitt till att förläna den stolta festen ökad glans och det hela formade sig till ett löfresrikt förbud för såväl de Olympiska spelen som Stadions framtid.

Sällan har väl också ett byggnadsverk

omfattats med så stort intresse af hela nationen som Stadion, i hvars tillkomst den ju också har rätt att känna sig lifligt delaktig. Många tänka sig nog främst denna byggnad som en värdig ram för den svenska olympiaden, och detta är ju också Stadions närmaste uppgift, som det är väl ägnadt att fylla tack vare sin gedigna och äkta svenska arkitektur samt praktiska anläggning.

Men vårt Stadions uppgift är dock ännu högre, dess betydelse vida djupare!

Visserligen är det liksom antikens rännarbanor uppfördt för tävlingar, men själfva tävlingen är icke målet, endast medlet, icke hufvudsaken, endast bisak. Utan täflan intet framåtskridande — och äfven inom idrotten måste tävlingen inrymmas, liksom kraftmätningen i kroppslig kultur florerat, så långt historien når. Men hufvudsaken är naturligtvis idrotten själf, målet den svenska ungdomens fostran till ett friskt och stärkande friluftslif i skog och mark, på lekplats och vädjobana, sinnenas härdning, blickens skärpning, de olika samhällsklassernas sammangjutning, fosterlandskänslans lyftning — ett släkte af män, som med spänstigt mod gå att möta lifvets uppgifter och kamp.

Stadions yttersta mål är att fostra till allt detta. Olympiska spelen, tävlingarna och rekorden inom dess murar äro i jämförelse härmed endast försvinnande oväsentligheter. Så mycket kraftigare skall Stadion förmå verka i denna rikning, sedan det storartade projektet realiserats att resa

Gymnastiska centralinstituts nybyggnader på höjden bakom tävlingssbanan, bildande en arkitektonisk helhet med själfva Stadion, liksom dessa byggnader äfven andligen höra samman. Då skall man här vinna ett verkligt centrum

PROCESSIONEN TÅGAR IN I STADION.

för den fysiska kulturen i vårt land, ja, i hela Norden, och långt utöfver dess gränser skola lifgivande impulser strömma ut öfver världen.

Men icke ens härtill inskränkes Stadions uppgift. Genom denna enastående byggnad har Stockholm och Sverige fått en amfiteater, genom hvilken de rikaste möjligheter öppna sig för friluftsfester af skild art. Hvilken härlig ram bildar ej den Grutska arkitekturen för antika och andra friluftsskådespel, hvilken samlingsplats för sångarmöten i stor stil, för barn- och ungdomsfester, för prisutdelningar vid skytte- och andra tävlingar, för parader, utställningar och glada lekar.

Mätte Stadion lyckligt infria dessa vårliga löften — det är allas vår önskan och förhoppning!

*

OM OLYMPISKA SPELEN BLI EN INTERNATIONELL högtid och Stockholm i sommar ett enda hotell Cosmopolite med idrottspråket till enda idiom så var — och det är en glädje att konstatera — Stadions invigning den 1 juni en svensk fest, buren af den nationella stoltheten öfver ett nationellt verk.

En till och med den 31 maj skeptisk referent i en hufvudstadstidning har under intrycket af Stadion-invigningens stämning börjat fundera på om världen ändå inte har någon mening. Det är äfven efter den 1 juni nu ganska osäkert att den har, men så mycket vissare är att Stadion har en mening, och att den vackra byggnaden, på en gång så svensk och så antik till sitt ursprung också förverkligar sin idé. För den som icke kan höja sig till den stora Olympiska lyriken är det en särskild glädje att tänka, att när den lysande världsuppvisningen är förbi och äfven minnet af den bleknat, de vackra tornen därborta vid Sturegatans mynning alljämt skola stå som målet för nya skaror på vandring mot idrottens högkvarter. Måhända skola äfven andra folkskikt få samlas och entusiasmera sig på Stadions rymliga läktare för andra syften.

Att Stadion kan bli en ypperlig ram för en grandios festlighet bevisades på invigningsdagen. Bara den väldiga elipsen innesluter i sig en skönhet och människor i tusental bli genast något mäktigt och imponerande, blott tusentalen äro många nog. En sommarmassa är dessutom — tack vare damerna — synnerligen dekorativ och det var så godt om röda blommor på hattarna i Stadion den dagen. Men nere på den gräsbevuxna tävlingssbanan hade man ställt ungdomen, där voro de hvita mössorna, de hvitklädda muskantpysarne och den stora skaran af folkskolebarn med de små men löst ljusa flaggorna — så ordenligt och vördnadsfullt burna — i händerna. Det finns väl inte det hjärta i världen, som icke mjuknar vid en sådan syn!

Högt uppe från läktaren finga dessa kolonner en lustig likhet med gamla träsnitt, föreställande små välordnade och förtröstansfulla härar före slaget. Blott att där icke låg någon skugga af påtaglig och blodig tragik öfver dessa små gladiatorer, som så leende hälsade sin cesar.

Om festens introduktion var hufvudsakligen uppbygglig och vacker, så gaf avslutningen med dess uttagningsstävlingar en försmak af den nervnas lust vid väldiga kraftmätningar och spänningens stegring till sin yttersta gräns, som spelen snart komma att ge åskådarrhoparna. Äfven den stackare, som i bildlig mening står utanför, kan här gripas af idrottens poesi och lyftas bortom sig själf. Det är då blott synd om den, som inte har råd till en dagbiljett. Men icke heller den är enligt försynens ordning alldeles förlorad, alldenstund den har Iduns utmärkta bilder och biograferna.

Kort sagt, skådespel få vi nog i Stockholm i sommar, men bröt det får vi baka själfva.

E. W.

Kannstöperier i riksdagspolitik.

VI. Om årets resultat.

Å MAJ MÅNADS SISTA DAG hann riksdagen "högtidligen" avslutas. Man lyckades verkligen mot allmän förmodan afgöra de många frågor, som återstodo och pockade på allas närvaro, innan pingsten gick in. Man lyckades tack vare såväl ett oerhördt forceradt arbete som också en naturlig "slöhet" — för att tala med Stockholms Dagblad — gentemot vissa frågor i vanliga fall aldrig afvisade kraf på att bli afgjorda först efter debatter och voteringar.

Någon dechargedebatt blef exempelvis icke af, ehuru högermän från båda kamrarna reserverat sig i ganska digra och mycket ampra aktstycken mot konstitutionsutskottets förslag att lämna ansvarsfrihet för den sittande regeringens handlingar.

De sista stora debatterna etablerades kring försöksmobiliseringen, där regeringens förslag gifvetvis segrade med högerns hjälp öfver socialdemokraterna som motståndare, kring Åkarpslagen, som emellertid fyllsvidare står kvar oförändrad, samt för den socialdemokratiska neutralitetsmotionens skull. Denna senare gaf utrikesministern anledning till ett mycket uppmärksammat uttalande å regeringens vägnar, hvilket lyckades åvägabringa en anmärkningsvärd enighet mellan alla andra kamrarnas tre partier.

Alla i år framlagda förslag till grundlagsändringar ha afvisats utom ett. Detta enda, som förklarats hvilande, gäller, att riksdagsman skall få ersättning för sina resekostnader hem, icke blott vid påskferierna som hitills, utan ytterligare en gång under riksdagens lopp. Man hoppas på sina håll, att detta förslag skall kunna resultera i påskferiernas inskränkande till endast en vecka, något som i realiteten skulle betyda riksdagsarbetets välbehöfliga förlängning med åtta dagar. De öfriga grundlagspropositionerna och -motionerna ha afslagits, såväl hr Lindhagens bekanta s. k. "okynnesmotioner" som de förslag, hvilka framkommo för att ge riksdagen tillfälle att vägra ta befatning med sådana.

Bland frågor, som särskildt beröra kvinnorna, har riksdagen beslutat — oberäknadt hvad som förut berörts — att hos k. m:t begära utredning om jämkning på lagbestämmelserna rörande danaarf, så att dessa bestämmelser bli förmånligare för en efterlevande maka; vidare har antagits ett regeringsförslag om vissa internationella förhållanden i familjerätten samt en annan proposition angående lindrigare straff för kvinna, som begått eller försökt begå barnamord, och moderskapsförsäkringen har tagit ett litet steg framåt genom beviljandet af ett extra anslag åt sjukkaessor, som åtagit sig moderskapsunderstöd.

På det sociala fältet ligger också 1912 års riksdags mest framträdande arbetsresultat. Den arbetsstatistiska afdelning, som sorterat under kommerskollegium, har blifvit ett särskildt ämbetsverk under namn af Socialstyrelsen, nya lagar om arbetareskydd samt om förstärkning af yrkesinspektionen ha antagits, försäkrings- och sjukkassalagarna ha reformerats, och butikstängningslagen är kompletterad.

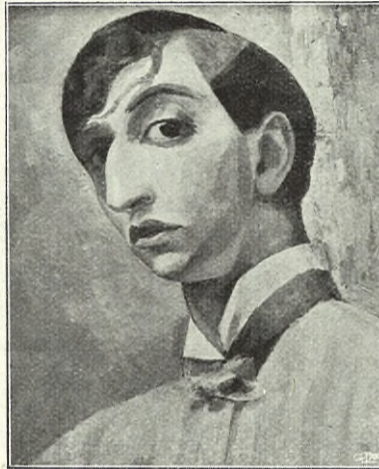
Många andra reformer förtjänade nämnas, och det synes icke omöjligt, att riksdagen 1912 skall vid en grundligare jämförelse än som nu kan företagas visa sig öfverträffa icke blott i arbetsamhet, utan äfven i posi-

tiva resultat alla föregående riksdagar efter ständsrepresentationen, hvilka liksom denna varit de första i andrakammarperioden. Regeringsförslagets antal slår rekord nu liksom de gjort för hvarje år på sista tiden, och härvid bör också ihågkommas, att regeringen denna gång haft så kort tid på sig för att utarbeta sina förslag, innan riksdagen skulle sammanträda.

Nu äntligen inträffar för första gången, att en vänsterregering har sommaren och hösten på sig för att förbereda nästa års riksdagsarbete. Man kan vara viss om att den icke skall ligga på latsidan. Det är öfvernog med arbete, som väntar att bli utfördt.

KNUT BARR.

Expressionisterna.

ISAAC GRÜNEWALD: SJÄLFPORTRÄTT.

en konstnär kan uppfatta en konstnärs verk. De utställande må då icke förvåna sig öfver att publiken — som icke består af annat än vanliga människor — står kall och undrande inför deras verk. Är det en och annan sak som betraktaren stannar vid gladt igenkännande, emedan han med något besvär och god vilja kan leta sig till dess motsvarighet ur sitt eget erfarenhetsområde, grips han af fruktan att han står inför ett konstnärligt affall eller en kompromiss. Så i. ex. fallet med Isaac Grünewalds själfporträtt, som liknar gammal egyptisk konst och har granna brinnande färger. Samma färger förekomma hos fru Grünewald, men förefalla meningslösa ungefär som en profkarta hos en färghandlare. Men hennes textila kompositioner äro vackra. Inför landskapen står man ganska undrande, men ett och annat finnes äfven där att taga vara på. Leander Engströms "Blommande fruktträd" äro exempelvis med all sin färgljocka af stark åskådlig het och ge tillika något af vårens behag. Om de öfriga är icke så mycket att säga, de äro rättrogna expressionister, då vet man nog.

Eremitaget.

En berättelse om två människor.
Af ERNST BLOM.

MAMSELL HADE BLIFVIT SJUK och låg i säng och på söndagen var majoren och Marie Anne bjudna till en granngård. Flickan förklarade sig icke "vilja lämna den kära mamsell allena" och hade dessutom själf "hufvudvärk", så fadern skulle resa ensam.

EXPRES- sionister- nas utställ- ning i Sa- long Joël ger ganska föga af nya intryck för den som haft förmå- nen att be- trakta de- ras föregå- ende ut- ställningar. En af de- ras före- språkare har drifvit den satsen, att endast

Majoren blef förargad och påstod, att mamsell godt kunde reda sig, då pigorna voro hemma, och hufvudvärken var inte annat än inbillning. Det var väl griller och galenskaper, Roosenhielm saft i henne, hon hade varit så konstlig, allt sedan han rest.

Majoren gick omkring i salen och svor öfver allt mellan himmel och jord, men mest öfver Roosenhielm och hans rödhåriga stallslyngel, som aldrig ville ge sig i väg, fastän hästen nu var frisk och karriolen fått ett nytt hjul. Han berättade, att Roosenhielm var en samvetlös och vild krabat, dålig och utsväfvande, som ingen kunde umgås med och han förklarade, att han var säker på, att denne saft en massa galenskaper i flickans hufvud.

Marie Anne hörde tyst på, så började hon gråta och gick till dörren för att komma upp på sitt rum. Fadern gick efter, grep henne hårdt i armen och kastade henne ut på golvet och bad henne bekänna, om Roosenhielm talat med henne om vissa saker.

Flickan vände sig bort och mellan snyftningarna kom ett knappt hörbart "nej".

Majoren förstod, att hon ljög, stöflade in i sitt rum och smällde igen dörren efter sig.

När Marie Anne grätit ut på sängen i sin kammare, hörde hon en vagn köra fram till trappan och genom ett vindsfönster såg hon, till sin glädje, hur fadern steg upp och körde i väg, bort till granngården. Hon torkade tårarna och hon strålade upp som ett solsken efter ett ljumt sommarregn. Hon sprang ner i köket och sade till pigorna, att de fingo gå hem i kväll. I salen afväntade hon med spänning, att de skulle gifva sig af och hon kunde inte förstå så långsamma de voro.

När hon äntligen hört dem låsa köksdörren, sprang hon till linneskåpet och tog fram den finaste damastduken, som fanns, dukade bordet med blommor och ur skafferi och handkammare tog hon fram skålar med sylt och bakverk och skälfvande spejade hon neråt allén, om ingen skulle komma.

Plötsligt fick hon se Eriks röda lugg i fönstret och när han såg henne, drog han sig hastigt åt sidan. De blefvo lika förlägna båda två — båda ertappade på bar gärning.

Erik hämtade sig först, tog af mössan och ställde sig framför fönstret med klackarna ihop. Marie Anne hade aldrig förr närmare sett på honom, men nu, när han stod där utanför fönstret, tyckte hon, hon såg något knepigt och förstående i hans ögon.

Hon vinkade och han kom in.

— Är allt i ordning? frågade han.

— Allt, svarade Marie Anne.

— Vill fröken då öppna ett fönster på trädgårdssidan.

Genom det öppna fönstret hoppade Roosenhielm in yr och glad, under det Erik låg på vakt i en buske på gården.

Först skulle Magnus äta och han försökte sätta i sig de olika syltsakerna, men så fick han Marie Anne att hämta in några rester från middagen, brännvinsflaskan och en flaska vin. Det värsta var att de hela tiden måste hviska, så att inte mamsell möjligen skulle höra dem från sitt gafvelrum.

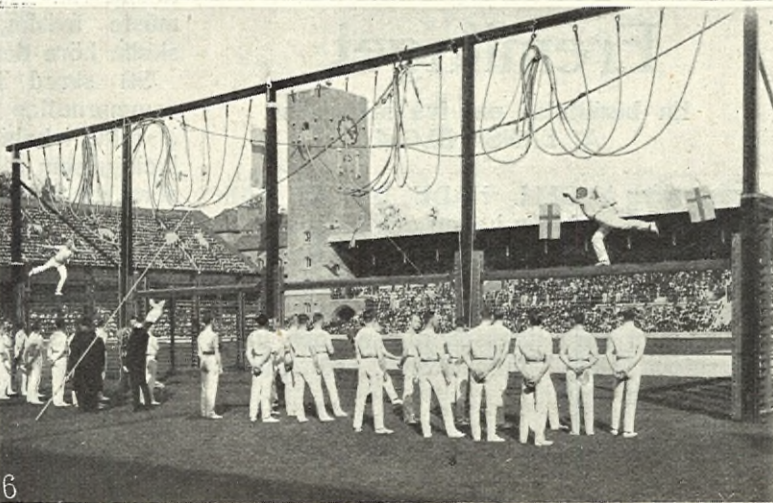
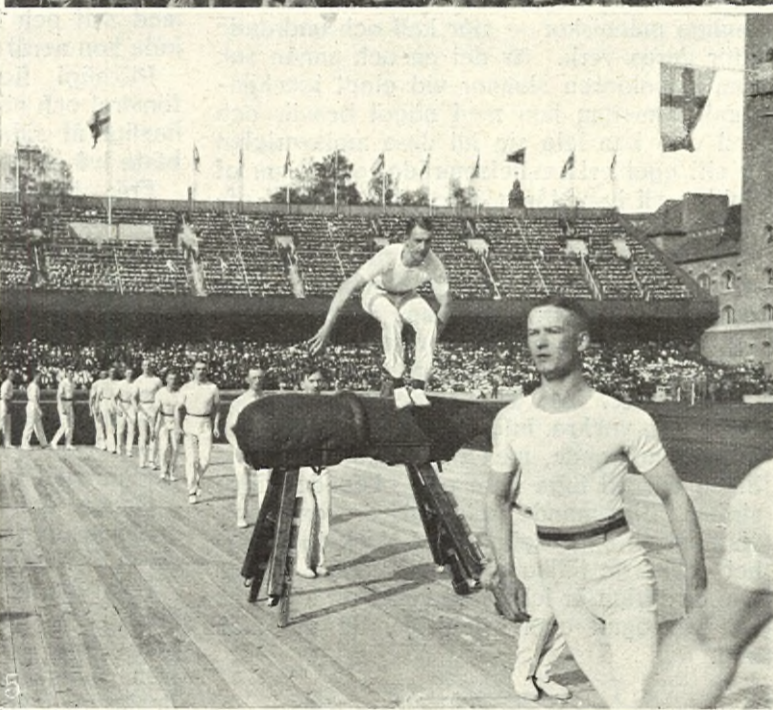
Så skred kvällen framåt och den ljusa sommarnatten kom. De två sulto hviskande i soffan i kabinettet och Marie Anne var så lycklig som aldrig förr. Magnus fick henne som han önskade men icke vågat hoppas: hon skulle gärna gått i döden för honom, om hon bara kunnat finna på den ringaste orsak.

Så sulto de länge och timmarna runno fort, då tassande steg hördes i rummet bredvid och Eriks röda lugg dök in: "major'n, major'n!"

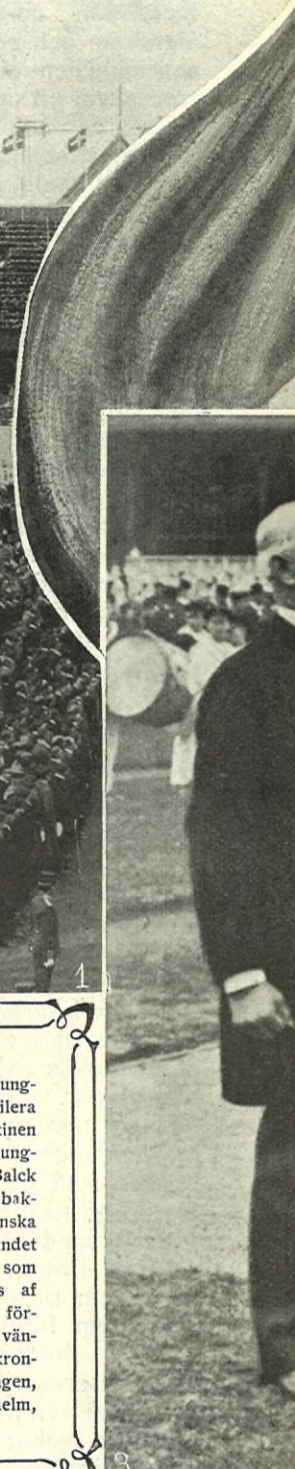
Knappt hade Magnus hoppat ned och fön-

Det Svenska

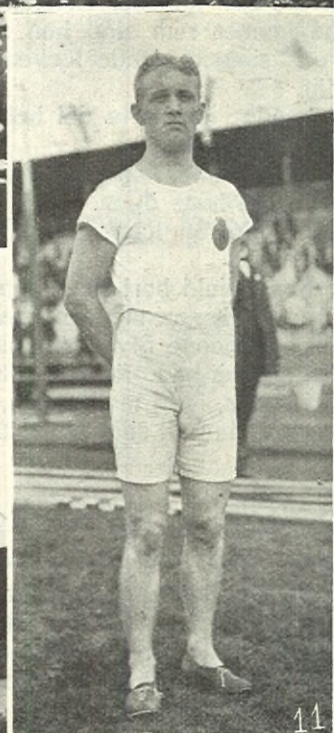
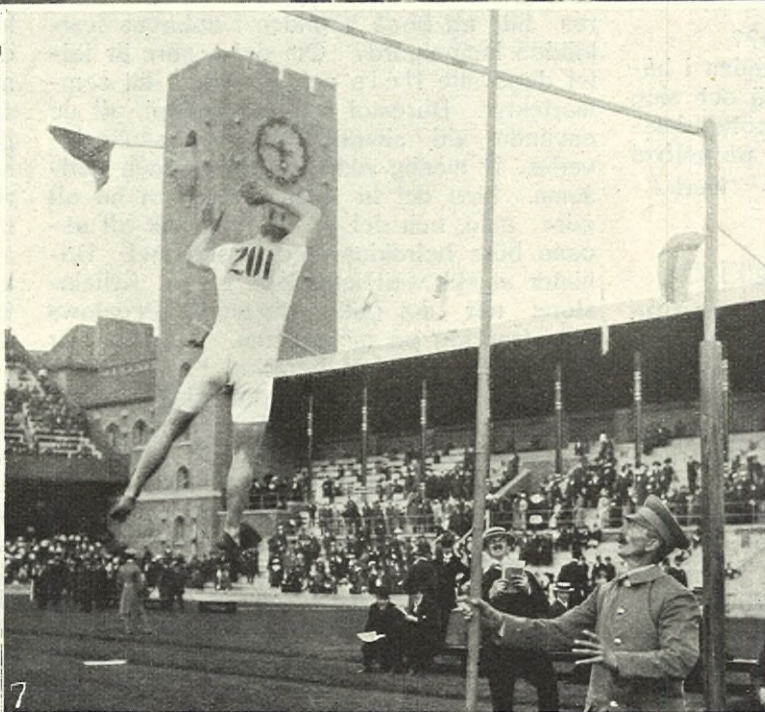
1 och 2. Idrottsmän och skolungdom, samlade på arenan, defilera för konungen. Under baldakinen midt på högra långsidan den kungliga läktaren. 3. Öfverste Balck håller invigningstalet. Fanan bakom bilden är den af svenska kvinnor till Idrottsriksförbundet skänkta svenska s'denfanan, som vid invigningen öfverlämnades af kronprinsessan. 4. Konungen förklarar Stadion öppnadt. Från vänster till höger: prins Karl, kronprinsen, kronprinsessan, konungen, prinsessan Maria, prins Wilhelm,

Stadion inviges

prins Eugen. 5. Från gymnastik-
 uppvisningen: Mellanhopp öfver
 häst. 6. Balansgång på bom.
 7. Från uttagningstäffingarna:
 Stafhopp. 8. Fock leder i löp-
 ning 10,000 meter. 9. Bror Fock,
 segrare i 10,000 meterslöpnin-
 gen. 10. P. Zerling, segrare i häck-
 löpning med nytt rekord. 11. K.
 Gille, segrare i stafhopp med
 nytt rekord. 12. Erik Lemming,
 segrare i kulstötning.
 Foto för Idun af hoffotograf A.
 Blomberg.

stret med en skräll blifvit stängdt, förrän vagnen stannade vid trappan.

Marie Anne tänkte taga emot fadern i förstugan — hon hörde, hur vagnen körde bort, men hennes far kom inte in.

Store Gud! Tänk om — —

Hon listade upp för trappan och in på sitt rum, där hon började kläda af sig. Slutligen hörde hon faderns steg i förstugan, så försvunno de, om en stund kommo de tillbaka och trappan knarrade under hans tyngd — han kom upp till henne!

Store Gud! Anade han något af det hela! Många sekunder tog det icke att gå från trappan till hennes dörr, men för henne föreföllo de som en evighet. Han famlade efter låset och steg in utan att knacka. Han var hvit i ansiktet och hans ögon slirrade.

På grangården hade serverats mycket sprit och han befann sig i en behaglig dusning hela vägen hem, nu hade han klarnat på en gång och både sorg och raseri kämpade inom honom.

Han sludrade på målet och blandade orden om hvarandra, men han svor inte en enda gång.

Han var förvånad och kunde inte förstå det hela. Just som han steg ur vagnen, hade han hört ett fönster slångas hårdt och detta hade väckt hans misstanke, så hörde han försiktiga men snabba steg på grusgången bakom byggnaden och om en stund hörde han en häst galoppa bort från hagen.

Väl inkommen såg han bordet stå dukadt med blommor och sprit och vin, i köket voro pigorna ute och köksdörren stängd och här uppe på hennes rum stod hon själf nästan naken och sängen visade tecken, att någon legat där.

Han kunde inte fatta det hela och hvad hade hon att invända?

Hon svarade inte, hon vände sig bort, hon ville inte möta hans ögon.

Var det härifrån han blifvit nedsläppt i trädgården.

Hade hon skänkt bort sin kropp??

Han fattade henne med ena handen i håret, lade upp henne öfver sitt knä och slog henne så mycket han orkade. Uttröttad kastade han henne, halft medvetlös, på golfvet och gick ner utan att säga ett ord. (Forts.)

Spalten om böckerna.

DEN TUNNA BOK, MINDRE än hundra sidor, där Vilhelm Ekelund under titeln *Båge och lyra* samlat ett antal af sina aforismer, finns tankestoff nog för att en flyktig annälan som denna, det enda tiden och utrymmet för dagen medgifva, skall synas på en gång otillräcklig och öfverflödig. *Bågen* och *lyran* äro hos Vilhelm Ekelund symbolerna för det bittra och det ljufva i lifvet, det är lifvet själf i dess motsatser, som det gäller inte att bekämpa, men att mänskligt och filosofiskt genomtränga för att just genom motsatserna nå till harmonien.

För den lifvets kamp, som innerst riktar sig mot den egna benägenheten att slå af, att ge efter för halfheten och veckligheten eller det lilla vanliga människokrafvet på "lycka" har Vilhelm Ekelund höga och starka ord som "uppfordra de tappreste till sin taperhet", för att tala med en annan tänkare. Hans utsikt är vid, ja, gränslös uppåt. I riktning nedåt är den så trång, att de jordtama skola finna den otillräcklig för ett nödigt förfäste. Svårigheter, bittra förluster, misskännande, ensamhet äro inte värda beklaganden, om inte sjömannen har rätt i att klaga öfver vinden på sjön, som drifver ho-

nom framåt. Om lifvet är mindre än det borde vara, beror det på den belåtna fegheten, indolensen och på allt som bourgeoislappheten kallar lycka. Men i motsats till den står de tappres lycka, som Paracelsus uttrycker med orden: "Det är en stor hemlighet med människans sinne, så stor, att ingen är i stånd att uttala den; som Gud själf evigt och oförgängligt är också människans sinne. Om vi människor kände vårt sinne rätt, så vore oss intet på jorden omöjligt."

I Vilhelm Ekelunds kulturella och etiska ideal har kristendomen ingen plats. Dess vekhet och "sentimentalitet" äro skadliga kraftafledare. Dess hufvudgestalt gisslas med bittra ord, som förefalla att drabba mera en traditionell föreställning än dess motsvarighet i verkligheten, som forskningen i våra dagar bemödar sig att, ehuru ännu med otillräckliga hjälpmedel återställa i iakttagbar gestalt. Det är tänkbart att denna skulle kunna jämföras af författaren till *Båge* och *lyra* med de höga och stolta, som han prisar, de "som ägt den rätta lifsstämningen, den, där man vet, att ingen förlust kan drabba en — icke om dagen vore ens sista" eller de andra, som hade en nog "allsmäktig förtviflan för att finna en väg upp för mänskligheten".

Två romaner af debuterande författarinnor: *Krakar* af Hanna G. Pegelow och *Hets* af Jenny Nordlund ligga framför mig på skrifbordet. Pressen säges ha förklarad dem lämpliga till sommarlektyr. Hvilket illasinnadt eller välvilligt skämt ligger bakom den anvisningen? Böra dagens och årets olika tider indelas med olika klassificerad litteratur? Hvilka böcker äro t. ex. afsedda att läsas på fastande mage, hvilka äro lämpliga efter en bättre middag och hvilka böra rekommenderas mot sömnlöshet? Är sådan litteratur, som inte duger under vintern, god nog för sommaren, eller bör bokskåpets yppersta skatter sparas till att begå högtiden i naturens festklädda tempelgård? Om det senare är fallet duga inte *Hets* och *Krakar* till sommarlektyr. Däremot tror jag knapp, att de användas vid sängtid nämnvärdt skulle inverka i menlig riktning mot en lugn natt-sömn. Men det är debutarbeten, vi ha att göra med, och det är en känd sak att sådana böra betraktas med försiktighet. Dahinter steckt vielleicht doch etwas. Åtminstone när det gäller Hanna G. Pegelows bok, tror jag på möjligheten. *Krakar* är en visserligen tafatt berättad historia, men den har ansats till en psykologisk fördjupning, som någon gång saknas i mera rutinerade författares verk. Bokens hjälte, det afsigkomna och vankelmodiga musikgeniet Behrman, som äger föregångare i litteraturen, är inte tillverkad alldeles efter den tillgängliga schablonen, och den unga flickan Ester Kressow, som kämpar en lång och hopplös kamp om hans själ, har en rörande och sund flickcharm, som snarare ofrivilligt framskyntar än på allvar litterärt utnyttjas.

Fru Jenny Nordlunds produkt är af betänkligare art. *Hets* är en upprörande historia om suddiga privatförhållanden, afärsvindel och bedrägeri. Den slutar med själfmord, emedan inte en hårdhärtad och stenrik farbror låter beveka sig ens af allt det underbara, "som bara unga, vackra mansögon kan rymma", då de vädjande riktas mot den utsedde hjälparen. Så står de vackra ögonens ägare till sist stödjande sig mot hamnkajens järnbarriär och skådar ned i djupet, "som räckte evigt lugn i en hafsbå skål, oändligt smärfriare att tömma än Sokrates". Ett ögonblick tvekar han inför det oåterkalleliga i det steg han ämnar

taga, men endast ett ögonblick — "ty tvärs öfver det tomma torget framgled, tjockbukig, kolsvartklädd, tydlig som silhuet mot den i gulgrönt lysande våraftonshimmlen, där han långsamt och majestätiskt skred fram i full profil, den stränge borgmästar Kihlback. Det var han som skulle förhöra om ett par dar, om högst en vecka, då upptäckten måste ha skett".

Af personlig stil, eller någon stil alls, finns i denna bok ingen tillstymmelse, men väl ett oroande öfverflöd på banala och anspråksfulla billighetsuttryck. Om författarinnans öron möjligen inte äro tillfäppta för kring och därmed rättelse, kunde hon kanske hämta någon lärdom af ett sanningsord i Vilhelm Ekelunds aforismsamling "Väg till stil. Man ser med en viss förvåning, hur än ett än ett annat tric — det ena efter det andra — hvarmed man fört roade sig, slutligen måste rangeras ut till den stora skräphög som heter — emfasen. Ju mer man vräker bort dit, desto mer närmar man sig stil, d. v. s. sanning."

Den som minns Mildred Thorburn Buschks novellsamling från två år tillbaka, skall öppna den nya boken *Brigitte*, en kärlekssaga från Bretagne, med ganska stora förväntningar. De fyllas emellertid endast till hälften, *Brigitte* bjuder på konstnärliga ansatser, knappast mera. Författarinnan intresserar dessutom genom en aktningvärd miljökönnedom. Hennes bretagnare, deras hemvist och sedvänjor äro tydligen tecknade efter naturen, och boken rekommenderas som förstadium till en vistelse i den del af den franska landsbygden, som ännu kanske bjuder det mesta af de flydda tidernas lockelse. Men fiktionen i berättelsen har enligt min åsikt det felet att inte verka vare sig ålderdomlig eller nutidsmässig. Programmet faller allt för mycket i ögonen och på programmet står ett enda ord: antiklerikalism. Hur mycket mera lokalfärg med sin skymningsstämning hade det inte blifvit öfver kärlekssagan, tycks det mig, om den dekorerats med de gamla fromt vidskepliga och underbara katolska präster, som verkligen lefva, inte endast i sagan, i stället för med de djäfvulkska svartrockar, hvilkas skändlighet afslösas för hvar nytt exemplar, som framvisas. Författarinnan har, trots allt, haft känslan af att utan öfvertro skildrar hon inte rätt sina bretagnare, och därför följer hon dem, också de klenrogna, själf gripen och halft öfvertygad på mystiska färder till uråldriga helgonbilder, som bevisa sin kraft utan prästerlig bemedling. Men när sagan är slut, har Rom segrat till olycka och sorg för de älskande, och *Brigitte* försmäktar för hela sitt lif bakom ett klostrets oåterkalleligen stängda port. Den dystra historien, som kunde gripit oss, om den tilldragit sig i medeltidens mörker, verkar i nutidsbelysning snarast som en anakronism. Antiklerikalismens största skada i detta fall är emellertid, att den skymt något af författarinnans klara konstnärsblick och förledt henne att ojämt fördela dagar och skuggor, som rätt anbragta skulle bidragit att gifva den tafla hon målat dess sanna skönhet.

Fågeln Fenix, en sagodikt af K. G. Ossian-Nilsson, skildrar i fragment mänskligheten på dess vandring mot fullkomningen, som är symboliserad af gullfågeln, i tidernas morgon förtärd af elden, men som en gång står upp ur askan som fågeln Fenix. Dikten går fram i fem afdelningar, som knyta samman de stora ögonblicken i mänsklighetens historia. Inte alla skildra med samma klarhet utvecklingens väg. Det minst betydelsefulla förefaller mig

att vara Napoleons-fragmentet. Upphöjd och klar kommer författarens tanke fram i femte afdelningen, ett stycke nutidsdrama, hvars motiv är den socialistiska striden, som författaren ser med vidgad och vidgande blick för dess ideella sida: hela mänsklighetens förbrödning, som inviger det nya gudsriket på jorden. K. G. Ossian-Nilsson, som efter sina digra och gedigna sociala romaner tagit sig en tids hvila till mindre maktpåliggande värf, har i den under våren utkomna sagodikten återkommit till intressesfären från "Barbarskogen" och "Slätten", men han rör sig inte längre i stridstumultets upprörda perspektivskymmande atmosfär utan i kontemplationens klarare luft, som bättre befodrar en oväldig återblick och en fjärrsynt framtidssanering.

Anna Lenah Elgström bjuder i Fattigfolk på några ypperliga noveller. Man tvekar för öfrigt att använda ett så yrkesmässigt uttryck om skildringar som dessa, skrifna med lefvande, rödt blod. Fattigfolk handlar om människor ur de utslöttas kast: folk under svältstrecket, poliskammarkunder, nattasylgäster och fallna kvinnor eller enbart olyckliga och ensamma människor, som världen i sin blindhet och hårdhet förkastat och som i ångest grubbia öfver gåtan af en tillvaro, hvars yttre meningslöshet brutalt stirrar mot dem och åter speglas i deras sorgsna och förvirrade eller tomma ögon. Men alla dessa, som "världen icke akat värddiga" ha ett gemensamt. De ha stunder, som höjer dem öfver tillvaron omkring dem och öfver dem själfva, stunder då genom de liggartrosor, som skyla deras inre människa, lyser fram "människosjäleens stora, oförstörbara godhet, dess oöfvervinneliga höghet". Det är samma tanke, till hvilken berättelsen knöt sig i Anna Lenah Elgströms debutbok Gäster och främlingar: motsatsen mellan det yttre och blott skenbara, som för de många blir verkligheten, och det inre och ännu fördolda, som för de få, hvilka redan nu se i det fördolda, blir den ångestfyllda gåtans lösning.

Anna Lenah Elgström har en slagruta, som når djupt på den mark, där de fördolda själarnas källflöden ligga, och hon har en djärf och ändå varsam hand, när det gäller att gräfvat dem fram i det dagsljus, hvars vittnesbörd inte heller motsäges af de många.

På den ögonblickliga punkten af min utveckling, som alltså skridit framåt, åtminstone ett tuppfjät från begynnelsen af denna spalt, inser jag, att de böcker, som kunna anses lämpliga till sommarlektyr, böra vara roliga, helst spännande och om möjligt så spännande, att inte ens middagstemperaturen på en solhet julidag kan fresta läsarens ögon att sluta sig i en ljuf slummer. Dessa svåra beingelser uppfyllas af Henning Bergers bok John Claudius äfventyr. Det är möjligt att läsaren under berättelsens gång undrar, om han kanske inte ändå drömmer — drömmer alla de ofroliga och underbara ting, som ifall de upplefdes, skulle göra lifvet till det spännande drama, man stundom under vardagarnas gråa enahanda frestas att anse som dess mest betydelsefulla mening. John Claudius äfventyr, som börja allt efter tycke och smak med ett själfmordsförsök eller en järnvägsolycka, föra honom till undangömda slott med alla de gamla, nervskakande romanernas hemligheter och lönngångar försatta i raffineradt nutidsskick och till en okänd miljonstad, där han färdas kring med den sällsynta ljusningen i våra dagar att inte till ledare ha en volym Bedæker och att tilltalas på en

främmande dialekt, hvars sammansättning inte för starkt påminner om något af de gängse kulturspråken. Han blir vittne eller medspelare i djärfva dåd, där insatsen består af människolif eller furstekronor, och från sin värdighet af rik Taugenichts och dagdrifvare, störtas han af en vis skickelse för en tid ned i ett fattigkvarters botten-drägg, där han håller samkväm med tjuftar och rånare. Han blir fullproppad med hemligheter, på hvilkas tydande han använder hela sin skarpsinnighet, och i det ögonblick han är deras lösning på spåren — vaknar han på en nervklinik. Hur allt detta är möjligt öfverlåter jag åt författaren att förklara, om läsaren inte blifvit så förhäxad af äfventyret att han rent af afstår från den nyktra betraktelsen öfver orsak och verkan eller den klädsamma sens moral, som på bokens sista blad visar oss en genom sina ej alltid fullt moraliska äfventyr luttrad John Claudius, som återtar den en stund öfvergifna rollen af rik man med det berömvärda uppsåtet att i framtiden spela den till förmån för dem, som inte endast tillfälligt befinna sig i fattigkvarteren.

En af vårens mest populära boknyheter är den svenska öfversättningen af Jack Londons roman Martin Eden. Martin Eden kan inte i konstnärlig kraft mäta sig med författarens vildmarksskildringar. Men för alla vänner af Jack London bjuder boken på ett särskildt intresse. Martin Eden är Jack London själf, och boken berättar en beundransvärd historia om den okufliga fro och energi, som kom en begåfvad, men fattig och okunnig yngling att bryta sig en väg till kunskaper och författarerykter. Skildringen är ärligt gifven. Alla nederlag och misräkningar äro bokförda och tjäna till att låta den slutliga segern framstå dess mera lysande. Det är kärleken till en ung kvinna, som sporrar bokens hjälte att underlägga sig världen. Det förhållandet ökar förmodligen bokens intresse för en vidsträckt läsekrets, men kärlekshistoriens dimensioner, oaktadt den inte saknar goda detaljer, ta bort något af verklighetsintrycket. Så gör också slutet. Martin Eden släpper taget om lifvet i det ögonblick segern är vunnen. Det är allt falskt sken han genomskådat, de människors liflighet på de höjder dit han banat sig väg, hans egen älskades karaktärslöshet, som ger honom afsmak för lifvet. Genom denna afslutning har Jack London velat afstraffa sina läroårs fiender: humbugen och den falska anspråksfullheten, men han har gjort ett psykologiskt missgrepp. En ung man, så frisk, att läkaren förklarar honom kunna lefva i hundra år, begär inte själfmord i det ögonblick, då han härskar öfver allt det han dittills åtrått. Han föraktar humbugen, men han lefver vidare för att trampa den under fötterna. Med ett mera verklighetstroget slut skulle Martin Eden utom det uppriktiga nöje berättelsen skänker, kunna vara en lärobok så god som någon om konsten att lyckas i lifvet.

GERTRUD ALMQVIST.

August Strindbergs Samlade Skrifter.

AUGUST STRINDBERG ÄR DOD, MEN hans skrifter skola lefva i alla tider.

Strindberg har varit en flitig man och det är en oerhördt stor produktion han lämnar efter sig, som, i fråga om böckernas utseende, format, utgifningsort och utgifningssätt, är nästan lika splittrad som den är stor. En del af hans arbeten ha kommit ut i små och tillfälliga upplagor, som gått ut ur handeln, medan ju en hel

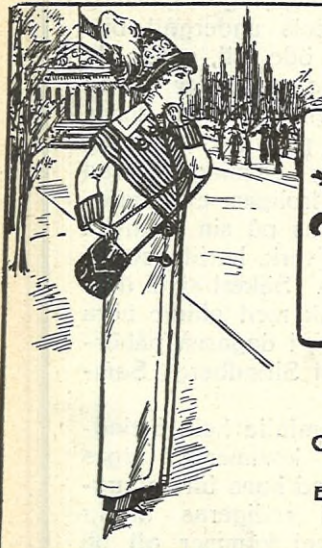
del andra som billighetsupplagor spridts i 10-tusental, men merendels undergått billighetsböckernas vanliga öde, att, sedan de lästs, läggas bort eller trasas sönder för att slutligen spårlost försvinna. Det torde knappast finnas någon person i vårt land, som har en fullständig samling af hvad Strindberg skrivit, och troligen ett jämförelsevis litet fåtal som ens på sin bokhylla har samlat hans främsta verk, berättelserna, romanerna och dramerna. Säkert skall därför en mycket stor publik med glädje höra att Albert Bonniers förlag i dagarna påbörjar utgifvandet af August Strindbergs Samlade Skrifter.

Denna upplaga skall omfatta hela Strindbergs produktion, den kommer att utges kronologiskt, börjande med hans första ungdomsdramer, och skall redigeras af d:r John Landquist. Papperet kommer att bli af förstklassig beskaffenhet liksom för öfrigt hela den typografiska utstyrelsen. Utgifningen sker i häften à 50 öre, hvarje häfte omfattande fem ark. Utgifningstiden är beräknad att omfatta två à två och ett halft år. Huru många häften det hela kommer att utgöra är ännu omöjligt att fastställa, dock torde det bli minst 175. Om också priset icke är till det allra yttersta nedpressadt, så bjudes i stället en gedigen utstyrelse, ett utmärkt papper och för första gången, en fullständig och enhetlig upplaga af Strindbergs Samlade Skrifter.

Samtidigt tryckes en liten upplaga om cirka 300 exemplar i ett större format och på råkantadt lumpapper. Utstyrelsen blir i närmaste likhet med Vitterhetssamfundets skrifter. Denna upplaga, som således blir att betrakta som en för alla tider bestående standardedition, kommer äfven att utges i häften om 5 ark och blir priset här kr. 1:50 per häfte.

På J. A. Lindblads, Uppsala, förlag har redaktör Ragnar Lundborg utsändt ett synnerligen beaktansvärdt, populärgeografiskt arbete, betitladt *Vida Världen, dess länder och folk*. Det vackert illustrerade innehållsrika verket har erhållit varmaste erkännande af sådana auktoriteter på den geografiska forskningens område som d:r Sven Hedin och statsgeologen d:r Fredr. Svenonius, hvilka anse det i hög grad förtjäna spridning. Närmast vänder det sig till den stora publik, som ej kan göra anspråk på att vara yrkesskolade geografer, men äfven för dessa saknar det ingalunda sitt värde genom sina fidsenliga kulturella och politiska upplysningar. Stilen är liflig och medryckande, och boken kommer helt visst att slå igenom och bli en verklig folkbok.

EN INTRESSANT BOKNYHET, ej minst för frimurarkretsar, förebådas till hösten, då från C. E. Fritzes bokförlagsaktiebolag utsändes en ny öfversättning af A. E. Brachvogels ryktbara historiska roman "Parcival eller den siste tempelriddaren". Första svenska upplagan af detta arbete utkom 1884 och är sedan lång tid utsåld i bokhandeln och exemplar däraf ha på sistone antikvariskt eller på bokauktioner betalats med 10 gånger det ursprungliga priset. Att en ny upplaga skall hälsas med tillfredsställelse är därför att vänta. Arbetet utgifves i två delar i förstklassig utstyrelse till ett pris af kr. 5:50 och kan af dem, som vilja försäkra sig om ett exemplar till detta billiga pris, redan i förväg subskriberas från Expeditionen af Parcival, 6 B Bryggaregatan, Stockholm.

Wettergren's
KAPPOR
&
KOSTYMER

OMSÖRGSFULLASTE ARBETE
STIUELA MODELER
ERHÅLLAS I DE FLESTA
KAPPAFFÄRERI I RIKET

OFVANSTÅENDE FABRIKAT

finnas i rikhaltigaste sortiment till billigaste priser
hos
A.-B. Nordiska Kompaniet, Stureplan.

Hafre-
Gryn
och
Hafre-
Mjöl

Gyllenhamnar
Gif barn den bästa näring och de växa
upp till friska människor.
Gif vuxna den bästa näring och de
förbli friska till sena ålderdomen.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN.

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmo-
derskurs i Stockholm.

FORSLAG TILL MATORDNING FÖR
VECKAN 9-15 JUNI 1912.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord;
falska kycklingar med potatis; mjölk;
kaffe eller te. Middag: Sparris-
puré; stekt fyllt svinhare med brynt
potatis; vingel med schäferhattar.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord;
kall svinhare (rester från söndag) med
potatis och lingon; mjölk; kaffe eller
te. Middag: Sjömansbiff; brylékräm.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord;
gratin på kött med ost; mjölk; kaffe
eller te. Middag: Kroppkakor med
smält smör; körsbärssoppa.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord;
hafregrynsgrot med mjölk; kokt sill
med smör och ägg; kaffe eller te.
Middag: Bräckt skinka med spenat;
filmjölk.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord;
bräckorff med spenatomelett; mjölk;
kaffe eller te. Middag: Afredd bul-
jong med jordärtskockor; ugnspannkaka
med hallonsylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord;
ägg; uppstekt pannkaka; mjölk; kaffe
te. Middag: Lammstek med spritsad
potatis; brödpudding med saftsås.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord;
nytt i pannor med rödbetor; mjölk;
kaffe eller te. Middag: Salt lax
med stufvad potatis; hafresoppa med
ägg.

RECEPT:

Falska kycklingar (f. 6 pers.).
8 hg. svinfilé, 4 msk. hackad persilja,
3 msk. smör (60 gr.), 2 tsk. salt (10
gr.), 1/4 tsk. hvitpeppar.

Till stekning: 3 msk. smör (60
gr.).
Sås: 2 msk. mjöl (20 gr.), 4 del.
tjock grädd.

Beredning: Filéerna, som väga
2-4 hg. st., putsas, torkas med en
duk, urviden i hett vatten, och skä-
ras upp längs efter. Persiljan rensas,
sköljes, vrids hårdt i en duk, hackas
och inarbetas i smöret. Filéerna, fyl-
las med persiljesmör, hopsyts nätt
med blesysröm och ingnidas med
kryddorna. Smöret brynes i en järn-
kastrull, filéerna läggs i, brynas väl
på alla sidor och få därefter steka
med tätt lock, tills de äro möra, eller
omkr. 1/2 tim. De skäras i tunna skif-
vor och uppläggas på varmt fat, så
att de se hela ut. Mjölet fräses väl
med smöret i kastrullen, grädden spä-
des på, och såsen får koka 5 min.,
afsmakas och silas öfver köttet.
Serveras med brynt potatis och sa-
lad.

Sparrispuré (f. 6 pers.). 425 gr.
färsk sparris eller 1 burk konserverad
sparris (1/2 lit.), 1/2 lit. kokande vat-

ten, 1 tsk. salt, 2 msk. smör (40 gr.),
4 msk. mjöl (40 gr.), 1 1/2 lit. ljus bul-
jong, hvitpeppar, socker, 3 äggulor,
1 del. tjock grädd, 10 gr. kallt smör.
Beredning: Användes färsk spar-
ris skrapas den försiktigt med en hvass
knif mot knoppen utan att den be-
röres; endast den yttersta hinnan bort-
tages. Den sköljes försiktigt i kallt
vatten och knopparna med omkr. 4
cm. af stjälken skäras af. Dessa sät-
tas på i det kokande vattnet, tillsatt
med saltet samt 1/2 msk. af smöret,
och få koka, tills de äro mjuka, då de
läggas upp med hälslef i en liten skål
och täckas öfver. I samma spad kokas
den öfriga sparris omkr. 3/4 tim.,
hvarefter den passeras genom sikt och
blandas med spad. Resten af smöret
fräses med mjölet 2 min., purén och
den kokande buljongen spädas på, litet
i sänder, och soppan får koka under
rörning 5 min., hvarefter den afsmakas
med kryddorna. Äggulorna och grä-
dden vispas upp i soppskålen, det kalla
smöret lägges i och purén tillslås un-
der kraftig vispning. Sist läggs spar-
risknopporna i och purén serveras, om
så önskas, med stekt bröd. — Använ-
des konserverad sparris, värmes den
endast i vattenbad. Knopparna läggs
i soppskålen och af den öfriga spar-
ris samt spadet beredes purén.

Brylékräm (f. 6 pers.). 125 gr.
socker, 1 1/2 dcl. kokande vatten, 1/2
vaniljböna, 5 blad gelatin, 4 del. tjock
grädd.

Beredning: Sockret smältes i en
något varm stekpanna, smord med 1/2
tsk. smör; när det har ljusbrun färg,
tillsättes 1 dcl. af vattnet, och socker-
lagen hälls i en kastrull. Vaniljen
ilägges och får koka, under rörning,
på sakta eld omkr. 5 min., hvarefter
den upptages. Gelatinet sköljes, klip-
pes i bitar, löses i resten af vattnet
och hälls i sockerlagen, som därefter
får kallna. Grädden vispas till hårdt
skum och nedröres försiktigt i socker-
lagen. Krämen fylls i en vattensköld
och sockerbestrodd form och får stelna
på is. När krämen skall serveras, los-
sas den från kanten med en spetsig
knif och uppställes på tårtskål med
tårtpapper. Garneras med biskvier.

Gratin på kött med ost (f. 6
pers.). 1/2 kg. benfritt stekt eller kokt
kött, 3 msk. rivnen ost, 1 msk. smält
smör (20 gr.).

Sås: 1 1/2 msk. smör (30 gr.), 3
msk. mjöl (30 gr.), 4 dcl. köttsky eller
buljong, salt, hvitpeppar.

Till formen: 1/2 msk. smör, 3
msk. stöta skorpor.

Beredning: Köttet skäres i tunna
skifvor. Ett eldfast fat eller en paj-
form smörjes med smöret och beströ-
s med hälften af skorporna, köttet läggs
därpå hvarfals med osten och såsen,
öfversta hvarfvet skall vara sås, som
beströts med resten af skorporna och
ost. Sist öfverhälls det smälta smöret
och anrättningen insättes i varm ugn
att få vackert brun färg. Serveras med
potatispuré.

Till såsen fräses smör och mjöl 2
min., köttskyn spädes på och såsen
får koka 5 min., hvarefter den afsmak-
kas med kryddorna.

Kroppkakor (f. 6-8 pers.). 2
lit. potatis, 1 ägg, 2 äggulor, 225-250
gr. mjöl, 2 tsk. salt (10 gr.), 2 hg.
rimsaltad sidfläk, 150 gr. rökt skinka,
1 liten finhackad rödlök, 1/4 tsk. hvit-
eller starkpeppar.

Till kokning: 4 lit. vatten, 3
msk. salt (45 gr.).

Beredning: Potatisen sköljes och
borstas ren, raskalas och kokas nätt
och jämnt mjuk. Vattnet afhälles väl,
och potatisen får stå omkr. 10 min.
med springa på locket, så att vat-
tenången bortgår, hvarefter den pas-
seras genom purépress och får kallna.
Ägget och äggulorna vispas upp och
tillsätts jämte 2 hg. af mjölet och
saltet. I det öfriga mjölet arbetas
degen helt litet på bakbordet och ut-
rullas till en aflång bulle, som af-
skäres i bitar; dessa rullas därefter
som skorpor. Fläsket och skinkan bry-
nas tillsammans med löken, om så öns-
kas, och kryddorna tillsätts. I hvarje
kroppkaka göres en fördjupning, som
fylls med fläsktärningar, hvarefter ka-
kan igentryckes väl. Kroppkakorna på-
sätts i kokande, saltadt vatten och
få sakta koka med lock omkr. 10 min.
Pröva med en vispkvist, om de äro
färdiga. Uppläggas med hälslef och
serveras varma med smält smör.
Bäst är att profkoka en kroppkaka
innan de öfriga göres färdiga, för att
utröna, om degen är lagom fast.

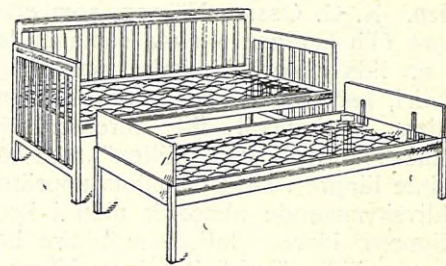
Kokt sill med smör och ägg
(f. 6 pers.). 2 stora eller 4 små saltade
fetsillar, 1 lit. vatten, dill, 1 hg.
smör, 2-3 ägg.

Beredning: Sillen får ligga i
vatten 12 tim. hvarunder vattnet bytes
2 ggr. Den fläs, urtages, fläkes midt
itu, hvarefter ryggen jämte alla små-
ben borttagas. Filéerna sköljas väl och
klappas in i en fiskhandduk. Äggen
hårdkokas 10 min., afkylas i vatten och
skalas; hvitan och gulan skiljas och
hackas hvar för sig. Sillen lägges
i kokande vatten med några dillsträn
och får koka 8-10 min. Uppläggas med
hälslef på varmt serveringsfat, det ski-
rade smöret hälls öfver och sillen
garneras med ägghvitan och gulan i
fäta ränder. Serveras med nykokt po-
tatis som frukosträtt.

Stufvad spenat (f. 6 pers.). 1
kg. spenat, 4 lit. vatten, 2 msk. salt
(30 gr.), 3 msk. mjöl (30 gr.), 2 1/2
msk. smör (50 gr.), 2-3 dcl. grädd,
mjölk eller buljong, 2 tsk. socker (10
gr.), 2 hårdkokta ägg, till garnering.

Solidarträsoffan,

utdragen till två bäddar.

Pris:

Med kättingsbotten:

Gulbetsad ..... Kr. 55:—
Hvitlackerad ..... " 60:—
Den ena madrassen lägges i soffsitsen, den an-
dra i sängen inunder.

A.-B. Nordiska Kompaniet,
Greffuregatan 24 A.

Fin, hvit och fraiche bli
hy och hud, om man alltid vttvätt
sig med **F. Paulis Ovicula** (ägg)
tvål, som innehåller de för huden
meäst välgörande hygieniska ämnen
och balsamer. Erhöll gulmedalj
London 1900 såsom den bästa
toalettvälf.

Världsberömda.
SINGER C.O.
SYMASKINS AKTIEBOLAG
Filialet
på alla större platser.

DE BILDADE HEMMENS
utsökta frukostdryck:

Van Houtens Cacao

SPORTSMANNENS,
barnens, de gamlas dryck
par excellence.

Tionde häftet
af "Moster Emmas" väfbok, antika,
littväfda mönster i fyra skaff (äfven
användbara till broderi) för mattor,
gardiner, möbiltyger, bonader m. m.
Erh. mot 1 kr. 35 öre i postanv. från
Moster Emma, Kneppbaden.

Prenumerera på Idun!

Köp Schweizer
**Foulard-
Siden**

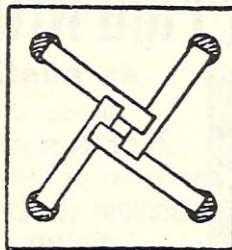
Begär prof på våra nyheter för våren och som-
maren till klädningar och blusar: Foulards, Voile,
Crêpe de Chine, Rayés, Eolienne, Mousseline 120
cm. bredt, från 95 öre metern, i svart, hvitt, enfärgadt och
kulört, äfvensom broderade blusar och klädningar i
batist, ylle, lärft och siden.

Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger direkt till
privatpersoner porto- och tullfritt till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern S 4 (Schweiz).

Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

LÖSNING TILL PRISTÄFLING N:R 19.
POTATISGRYTAN.

Vid den företagna granskningen af de insända lösningarna ha de två först påträffade rätta lösningarna lämnats af följande personer, hvilka alltså erhålla de utfästa priserna: Första priset: Fr. Olga Eklund, Borlänge. Andra priset: Fr. Hildur Larsson, Karlstad.

TIDSFÖRDRIF.

RÄKNEGÅTA.

En gumma hade ett antal honor till salu. Först sålde hon hälften af antalet + en half höna, sedan sålde hon åter hälften af de återstående + en half höna, och då återstodo 3 honor. Huru många hade hon från början?
L. C.

RÄKNEUPPGIFT.

111, 333, 555, 777, 999.
Addera sex (6) af dessa siffror och erhåll till summa 21.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 23.

GÅTAN: Man bör kunna skalan. SNIGELN: Nio dagar. För hvarje dygn kommer han näm-

Sejon
Dantar och Strumpor.

PRIMA KVALITÉ! BÄSTA UTFÖRANDE!

HVARJE PAR STÄMPLADT
MED OFVANSTÄENDE VARUMÄRKE

FINNAS I ALLA VÄLSORTERADE

SYBEHÖRS - MANUFAKTUR- & KORTVARUAFFÄRER.

Beredning: Spenaten rensas, hvar efter den sköljes ytterst väl, lägges på sikt och får atrinna. Den förvälles öfver frisk eld 5-7 min., upplägges i durkslag, öfverspolas genast med kallt vatten, som noga uppressas med en sked. Spenaten hackas därefter; när den är till hälften fin, tillsättes mjölet, och spenaten hackas färdig. (Om så önskas, passeras den därefter genom sikt.)

Surmjölk (f. 6 pers.). Ett mjölkfat bestrykes i bottnen med 1 msk. sur gräde, 1/4 lit. mjölk hålles i och får surna. 3 dol. tjock gräde vispas till hårdt skum och däri lägges skifvor af den sura mjölken. Serveras med pepparkakor.

Lammstek (f. 6-8 pers.). 2 kg. lammstek (kylen), 1 1/2 hg. späck, 2 tsk. salt, 1/2 tsk. hvitpeppar, 3 msk. smör (60 gr.), 3/4 lit. kokande buljong eller vatten.

Beredning: Steken som bör hafva hängt så att den är mör, torkas, bultas, späckas och lägges hugges af. Den späckas mest på ytterläret och ryggen, knäcks för att underlättas förskärningen, hvarefter steken ingnides med en blandning af saltet och pepparn. En långpanna upphettas, smöret brynes däri tillika med något af späcket, smöret lägges i med innanläret upp och brynes omkr. 1/2 tim. i varm ugn, hvarunder den öses flitigt med fett i pannan. Den spädes med den ko-

kande buljongen eller vattnet och får steka, tills den är mör, eller omkr. 1 1/2-2 tim., hvarunder den öses öfvar hvar 10:e min. Lägges upp på varmt serveringsfat och skäres för vid bordet. Serveras med hvita bönor och grönsaker eller grönsakspastej samt den silade, skummade köttskyn eller afredd sås. För små hushåll lämpar sig fransyskan bäst till stek.

VECKANS PRISTÄFLING.

PRISTÄFLING N:R 23

MAGISK SUBTRAKTION.

Subtrahera 45 från 45, så att 45 blir rest.

Lösning insändes, undertecknad med namn och adress till Red. af Idun senast den 23 juni 1912. Å kuvertet bör angifvas pristäfling n: r 23.

De två första rätta lösningar, som vid den därefter verkställda granskningen påträffas, erhålla följande pris: 1:sta pris: en försilfrad bägare eller också böcker - fritt val - till ett värde af 10 kronor. 2:dra pris: böcker till ett belopp af 5 kronor.

Elisabeth Östmans

Husmoderskurs

— praktisk och teoretisk undervisning i huslig ekonomi —
börjar sin 22:a termin hösten 1912.

Den praktiska undervisningen omfattar enklare och finare matlagning, dukning, uppläggning och servering, syltning, konservering och bakning, en grundlig kurs i köttstyckning, uppköp af matvaror och specier samt bokföring för hemmet.

Obs! Särskild undervisning i gasspislars användning och skötsel. Den teoretiska undervisningen omfattar en kortare kurs i födoämneslära, hälso- och sjukvård, allmänna regler för frisk- och sjukdiät samt uppställning af matsedlar.

Ett mindre antal elever kunna erhålla praktisk undervisning i barnavård. Skolan inflyttar sommaren 1912 i nyinredd, tidsenlig lokal Klarabergsgatan 40. Personhiss, rymliga kök och matsalar, duschrum; afklädningsrum med särskildt toaletterum.

Inga utomstående matgäster mottagas. Utförliga prospekt erhållas och anmälningar mottagas af

Elisabeth Östman,
34 Jakobsbergsgatan, 3 tr., Stockholm.
Riks Normalm 108. Allm. 9302.

Lättast att intaga af stora och barn är Vasens (f. d. Nordstjernans) Laxermarmelad, med anledning af dess behagliga smak. Pris 1 kr. pr ask. På alla apotek.

Ni löper stor risk, om Ni ej dagligen använder F. Paulis Azymol med vätesuperoxid. Bland alla munvatten har F. Paulis Azymol enligt samstämmade intyg den angenämaste smaken och den kraftigaste antiseptiska verkan.

Islands-
hästar

af prima beskaffenhet säljas för leverans Augusti-September. Närmare meddelanden, ill. broschyr och intyg fr. köpare sändes på begäran. Agronom A. E. COLLIANDER, Göteborg.

Fort skall det gå och blankt skall det vara, Ren uppe på två böres skolbarnen rara. "Är liktorsfodraren ej blanka än?" ropar i dörren, brådskan, Sven. "Jag måste till skolan senast half åtta. Å borsta på, borsta på, snällaste Lotta!"

"Ack, Sven, det är ej så lätt som du tror med dålig skokräm borsta skor. Ett hundgöra är det så sannt och förvisst, men det skall ändtligt bli slut nu till sist. I morgon din sko skall stå blank och förnäm, ty då börjas dansen med Vikingens kräm."

(Forts. i nästa nummer.)

VIKING-KRÄMEN smetar och klibbar ej som andra putsmedel, utan lämnar genast en glatt fin glans. Den aflagar ingen tjock, hårdnande, läderförförande beläggning, utan utbreder sig ytterst tunn och bevarar lädrets struktur och smidighet. Vikingkrämen har fullt vetenskaplig, för lädrets konservering och skydd afpassad sammansättning. Millioner förbrukare berömma den. Förbrukningen däråraf har på 10 år 100-dubblats.

Dålig, felaktigt sammansatt skokräm är sämre än ingen, ty den förstör lädret.

Begär uttryckligen Viking och tag ingen annan. Köp samtidigt Glansborsten Viking; den gör halfva arbetet.

INDUSTRI-AKTIEBOLAGET VIKING, ÖREBRO.

Varning!

Vid inköp torde noga efterses vårt lagl. skyddade märke "Viking" å burkarne.

Det har nämligen kommit till vår kännedom att vissa firmor söka afsätta lägre kvalitet genom att utgifva samma som vårt fabrikat.

Insänd genast denna kupong jämte ett 10-öres frim. till porto så erhålles gratis vår bok "Fotbeklädnadens vård."

Idun.

ALLA SNALLA BARN

VÄLSMAKAD DE... NÄRANDE...

THULE

FÅ MORGON OCH AFTON

THULE-CACAO

ligen blott en meter. Vid åttionde dygnets slut har han sålunda hunnit åtta meter, men då han den nionde dagen kryper upp sina fyra meter har han hunnit takasen.

RÄKNEGÅTAN: Han hade fyra söner. Den äldsta sonen fick 50 öre, den näst äldsta 1 kr., den där näst 2 kr. och den yngsta fick 4 kr.

MJÖLKGUMMAN: Hon fyllde 3-litern full och slog i 5-litern, fyllde åter 3-litern och slog 5-litern full; på så sätt fick hon 1 liter öfver i 3-litern. GÄTFRÅGAN: Ett förloradt ägg.

sitt knog från morgon till kväll hade en egen slant att använda för eget behof utan fråga om hvad man skulle ha den till.

För allt hvad jag arbetar, knogar och försakar har jag aldrig ett öre för egen del, aldrig en slant, hvares ägande låter mig få känslan af själfständighet. Bara omsorger att det räcker till hushållet och kläder åt barnen.

När jag arbetade åt andra mina bestämda timmar om dagen, då hade jag min lön och kände mig fri och oberoende, men nu, då jag arbetar i mitt eget hem dagen lång, känner jag mig fattig som den armaste och äger ej något, jag i egentlig mening kan kalla mitt.

Till hvarje sak, som jag behöfver för egen del, måste jag gå till min man och be om pengar, och mängden gång kanske han till på köpet tycker att jag gör öfverflödiga utgifter. Det känns, som att be om allmosor, och därför väntar jag också i det längsta, innan jag anlitar denna för mig numera enda utvägen.

MAN SKALL ALDRIG
SÄGA ALDRIG.

(Forts.)

Hvad det skulle gå lätt att arbeta och spara, om man sedan för allt

Köp
Schweizer
Broderier

Sändas direkt från Schweiz tull- och portofritt till bostaden.

Klädnigar från Kr. 19.80. Blusar från Kr. 5.65. Barnklädnigar från Kr. 12.50.

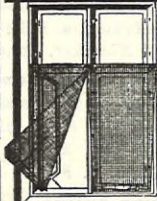
Bästa Schweizer-broderier på batist, voile, ylle och de modernaste sidentygerna.

Rekvirera redan i dag. Profter och Pariser-modeplanscher, fås gratis.

Profter på våra sista Schweizer-sidentyger äfven gratis på begäran.

Schweizer & Co., Luzern A 10 (Schweiz).

SURR PATENTERADT
FLUGFÖNSTER

garanterar ständigt frisk luft i Era sofrum, hindrar icke glasfönstrets öppnande eller stängning, och skadar icke fönsterkarmen. Lätt att anbringa för enhver. Pris från 2 kr. Prospekt och närmare upplysningar på begäran från AUG. WIBERG, Eskilstuna. Riks 179. Återförsäljare antagas på alla platser.

Husqvarna
Köttkvarnar

Åstadkomma bästa förmalning och äro genom sin enastående väl utförda förtänning synnerligen lätta att hålla rena och därför hygieniska. Se därför noga till vid köp af köttkvarn att Ni får Husqvarna. Försäljas i hvarje välsorterad järn- & bosättningsaffär.

Allt sedan 45 år tillbaka har

LIEBIG'S

Köttextrakt

utgjort ett oersättligt medel till förbättring af soppor, såser, kött-, fisk- och grönsaksrätter. En burk „Liebig“ saknas aldrig i ett välkött och sparsamt hem.

Ensamförsäljare för Sverige: Ivan Wahlstedt & Co, Stockholm, Göteborg.

Under
Juni, Juli och Augusti
är
Iduns Expedition
öppen

Lördagar kl. 9-3. Öfriga hvardagar kl. 9-4.

Prenumerera på Barngarderoben!

Falu-Ättika
är bäst.
Blandas af
Ättiksyra
på graderade flaskor från
Aktiebolaget Falu Ättikfabrik
Falun.
Obs.! ordet **Falun**
på flaskorna.

Foto-Kamera, extra l. ma. plåtstorlek 13x18 cm. Säljes billigt med eller utan dubbel anastigmat, slutare och stativ. Vidare meddelar C. Aug. Strand, Kråkshult.

SVENSKA KURORTFÖRENINGEN.

Adolfsberg, Brunns- och Badanstalt, 1 Juni-31 Augusti. Inlandsnatur, barr- och löfskog. Billiga lednadskostnader. Läkare: **Eman. Larsson**, Örebro.

Bie Vattenkuranstalt. Kneippbad. Skogs-luft. Enkel och sträng lednadsordning. Läkare: **Astley Levin**, Sthlm.

Borg Kneippbaden. Sommar- och vinterkurort. Alla slags bad, kneippkur, solbad. Företrädesvis beh.: Gikt, reumatism, arterioscleros, nervsjukdomar. Läk.: **W. Bergwall**.

Borgholm Kurort och hafsbad med syd-ländskt öklimat. Utmärkta bad. Tidsenlig utrustning. Väl fungerande vatten- och kloakledning. Läkare: **J. O. A. Bergqvist**, 38 Linnég., Sthlm.

Båstads Hafsbad o. Kuranstalt 1 juni-1 sept. Mildt, jämnt klimat, härligt läge, en af västkustens naturskönaste badorter. Läkare: **Dr G. Krikortz**, Sjukgymn. **E. Granfelt**.

Dalarö Hafsbad. Väk. kur- och rekreati-onsort. Naturskönt läge; hälsosamt klimat. Gytte-, tallbarrs-, kolsyrebad etc., sjukg. Läkare: **G. Heyman**, Uppl. D. Uthyr.-byrå. B. 21.

Djursätra Brunn, Versås. Lugnt, stilla, enkelt. Högst och fritt läge. Järnkällor. Väl serverade bad. Helt fullt. Omsorgsfull massagebehandling. Billigt. Läkare: **D. Liljeqvist**, Uppsala.

Fiskebäckskil Hafskuranstalt vid Västkusten. Ren, dammfri hafsluft. Alla sorters bad. Massage och sjukgymn. Billiga lednadskostnader. Läkare: **Nils Tidmarck**.

Fjällnäs Sveriges högst belägna luftkur-ort i björkskogsbältet. Lämplig rekreati-on. Härlig fjällnatur, godt bord, ca 60 rum. Säsong: juni-aug. Läkare: **H. Rudberg**, Uppsala.

Grennafors vid södra stambanan. Berömd järnkälla. Gytte- o. medic. bad. Mildt barrskogskli-mat, härlig luft. Sjö. Bost. i brunns-park. Adr.: **Moheda**. Läkare: **O. F. Nyquist**.

Helsjöns Gyttebad och kuranstalt. Alla brukt, badf., spec. gyttejem.-b. Godt bord. Postadr.: **Horred**. Rikst. Läk.: **Dr G. Abrahamson** 1/6-15/7, **Dr K. O. Vetterqvist**, 15/7-1/8.

Hjo Badanstalt. Sundaste läge i den för-tjusande Guldkroken vid Vettern. Utm. bad. Goda bost. Läk.: **Dr Erik Teng-strand**, Sthlm. För gymn. o. mass. **Dr Hj. Ekberg**, Sthlm.

Hälsans Brunnsanst. Hälsingborg, vid Öresund. Radioaktiv, koksalt- o. järnkälla. Alla badf. Reumatism, mag-sjukd., skroful. & ökonomor. Läkare: **Dr A. Björkman**, Hälsingborg.

Johannisdal Hälsobrunn o. badanstalt 1 1/2 km. fr. Kö-ping. Öppen 4 juni- medio aug. Järnkälla med ovanligt hög radio-aktivitet. Läk.: **G. Ericsson**, Köping.

Lannaskede Härl. läge & Smäländska höglandetiskogtrakt. Berömd järnkälla, naturl. radioaktivt vatten. Alla brukt. badf. Kneipp. Säs.: börj. 1 juni. Läk.: **Sigge Wikander**, Sthlm.

Ljungskile Förträfflig rekreati-onsort, med väl serverade bad. Apotek. Järnkälla. Nytt societetshus. Öppen 1 Juni-1 evt. 15 Sept. Ängb.- o. järnvägast. Läkare: **Nath. Dahlberg**.

Loka, vid Bergsl. järnv. Säs. 7 juni-7 aug. Terminsindeln. Reumat., hjärtfel, neurastheni. Berömda gyttebad jämte alla vanl. badf. Överläk. **Dr G. Bystedt**, Sthlm.

Lundsbrunn Hälsobrunn och badanstalt. Högst och torrt läge i naturskön trakt nära Kinnekulle. Berömd järnkälla, starkt radioaktiv. Billigt. Läk.: **E. Pontén**, Göteborg.

Lyckorna Hafsbad och klimatisk kur-ort i härlig natur & västkusten, kranad af yppiga, skogsklädda höjder. Läk.: **Olof H. son Forssell**, Sthlm.

Lysekil Klimatisk kur- och rekreati-onsort. Utmärkta gytte-, krensnacher-, half- och hafsbad, sjukgymnastik, massage. Tidsenliga anläggningar, billiga priser. Läkare: **Prof. A. Wide**, Sthlm.

Malen, Båstad. Fullständig kurort. Varm- och hafsbad. Vidsträckt barrskog. Sjukgymnastik, brunnsdrickning, dietisk behandling. Lektuga. Lektledarinnor. Läkare: **L. Reuter**, Sthlm.

Marstrand Hafskuranstalt med ut-märkta bad, spec. gyttebad, goda kommunikationer, billiga lednads-kostnader. Läkare: **J. Bauman**, Marstrand.

Medevi Skogssanatorium. Berömda järnkällor med radioaktiv utstrålning. Utmärkta gytte- o. halfbad. Sol- o. luftbad. Kalla bad i Vettern. Terrängluft. Diet. bord. Läk.: **G. Bergmark**, Uppsala.

Mörsils Sanatorium f. bröstsjuka, Jämtland. Öppet året om. Ren, stark fjälluft. Första kl. bord. Elektrisk belysn. Rikstel. Överläk.: **T. Horney**, Mörsil.

Mösseberg Vattenkur. o. sanatorium, 1,100 fot ö. h. Öppet hela året. Nauheimerb. med flyt. kols., elektr. ljusb. Inhalatorium. Röntgen- o. Högtrekvensafd. Läk.: **Fr. Odenius**, Sthlm.

Nybro Brunn- och badanstalt. Skogs-klimat m. präktig barrskog. Torr grusgrund. Varmbad. Solbad. El. glödljusb. Nauheimerb. med flytande kolsyra. Billigt. Läk.: **Doc. Kj. O. af Klercker**, Lund.

Nynäs Hafsbad vid Nynäshamn modern, förstklassig sommar och vinterkurort med fullst. vattenkuranst. och alla moderna kumedel. Läkare: **Emil Zander o. E. Frick**.

Porla Brunn. Berömda, kraftiga järnvatten. Fullst. badanstalt. I termin: 1 juni-1 juli; II termin 5 juli-2 aug. Postadr.: **Porla**. Läkare: **Lifmedikus: E. O. Lidin**, Sthlm.

Ramlösa 15 maj-1 sept. Järn- och alk. källa; gyttejem., Radio-genkur. Spec. diet för socker-, gikt-, njursj. och afmagringskur. Läk.: **Professor K. Petré** och **M. Ljungdahl**, Lund.

Ronneby Brunn. Starkaste järnkällor, massage-, ljusb., hafsbad, kallvattenkur, dietkur, radiumkur. Läk.: **Prof. G. Forsner**, Uppsala. Ensk. praktiserar: **Dr Rietz**, **Dr Åberg**, **prof. Henschen**.

Rostock hälsobrunn och badanst., invid Kroppefjäll. Naturskönt, fridfullt o. lämpl. för sitt ändamål. Ytterst moderata priser. St:n och adr.: **Dals-Rostock**. F. Provinsalläk. **Carl Lundgren**, Her-nösand.

Ryds Brunn- och Badanstalt. Sve-riges äldsta kneippkuranstalt. Naturskönt läge. Barrskog och insjöar. Lugnt och stilla. Läkare: **K. Lindberg**, Karls-hamn.

Saltsjöbaden Sanatorium o. badanstalt. Nymrättad Radiuminstitut. Rum från 1,50. Över-läkare **Dr Olof Sandberg**.

Skagersbrunn vatten- och luftkurort med järnkällor i östra Värml. Vackert läge vid sjön Skager. Härl. barrskog. Alla badf. Sommarsäs. 1/6-1/8. Läk.: **Nils G. Marén**, Uppsala.

Strömstad Hafskuranstalt. Skyddadt läge. Mildt hafsklimat. Berömda gyttebad. Järnkälla. Säsong 1 juni-15 sept. Läkare: **A. Berghel**, Stockholm.

Sätra Brunn. 1,4 mil från Sala. Daglig vursttrafik, på beställn. automobil. Gyttebad, gymnastik, massage; särskild matordning för magsjuka. Öppen 10 juni-10 aug. Läkare: **R. Friberger**, Uppsala.

Söderköping Brunn och bad. Fullständig badkur. Nauheimerbad. Elektr. ljusb. Sjukgymn., mass. och helluftbeh. Utm. skogspromen. Enk. lednadsätt. Läk.: **R. Almborg**, Sthlm.

Södertelje Badnir. Öppet året om. Nytt badhus och societets-hus. **Tvålmassageb.**, el. **ljusb.** Läkare: **Axel Hellstenius**, Sthlm. För mass. o. gymn. **Dr N. Wennström**, Sthlm.

Tranås Vattenkuranstalt, öppen året om. Alla varma och kalla bad. Fullst. Kneippbehandling. Mild och ren luft. Naturskönt läge, vidsträckt barrskog. Billiga priser. Läkare: **H. Tham**, Tranås.

Trosa Bad- och sommarvistelseort. Naturskönt läge. Ren och stärkande luft. Utmärkta varm- och saltjöbad. Tvenne läkare på platsen.

Tulseboda Brunns- o. kurort. Kyrkhult. Blekinge, öppen 1 juni-1 sept. Naturskön skogstrakt. Stark järnkälla. Utm. bad. Apotek. Bill. lednads-kostnader. Läkare: **E. Kinnvall**.

Tyringe Badanstalt & sanatorium. Öppet året om. Alla nu brukl. bad-former. Naturskönt läge. Ren, stärkande luft. Mildt syd. klimat. Billiga lednads-kostnader. Läkare: **O. Reimers**, Tyringe.

Ulricehamns Sanatorium och badanstalt. Öppet året om. Vidstr. skogsomr. Mer än 800 m. öfr. hafvet. Alla brukliga badformer, äfven elektriska. Läk.: **Joh. A. Andersson**, Ulricehamn.

Varberg Hafsbad och gyttebadanstalt. Bästa hafsbad, spec. gyttebad. Elektr. ljusbad. Billiga afgifter och lednads-kostnader. Läkare: **Lifmedikus Emil Jacobson**, Stockholm.

Visby Varmbad- och Kneippkur-anstalt. Mildt ö-klimat. Nytt Knäpp-byg genom spårväg förenad m. staden. Hafsb. v. öppna stranden! Solbad m. dusch i skogen! Läk.: **K. Kallenberg**, Sthlm.

Vermlands Eda Vattenkuranstalt. Järnkälla 10/6-31/6 natursk., högt läge, milsvida skogar. Gytte-, sol- och sandbad, massage, sjukg. elektr. Läk.: **Dr Bertel Möller**, Stockholm.

Öregrund Hafsb.-anst. Härl., friskt läge. Goda o. bill. ledn.-förh. Lifliga ångbåtskommunikationer. Gytte- & Nauheimerbad. Läkare: **Viktor Huss**, Öregrund.

Östhammar Hafsbadanst. Skydd. läge vid vik af Ålandshaf. Präkt. badhus. Nyh.: Syrgas- o. Fango-bad. God restaur. Härl. hafsb. o. skogsluft. Billigt. Läk.: **Dr Henrik Berg**, Sthlm.

Det steg tårar i hennes ögon, tårar af bitter hopplöshet, af arbetets tyngd utan dess bärande kraft, men hon torkade dem hastigt och blygdes öfver dem, som man blygs öfver en orätt handling.

Inte var hon därför precis olycklig, nej, visst inte! Hon älskade ju sitt hem, som det käraste på jorden; hon älskade sin man, fast han inte kunde förstå hennes tankar i mängt och mycket, och barnen — ja, barnen! Det var ju för dem hon försä-kade sin egen person till det yttersta, och det var tanken på dem, som med jämmod lät henne bära dagens tunga och hetta utan ett ord af klagan.

Kvinnans likställighet! Ja visst. I sitt hjärta var hon en varm anhängare af dessa utjämningssidéer könen emellan, men ack, i verkligheten gällde det blott de själförsörjande, oberoende kvinnorna. Den gifva kvinnan, hustrun, modern, hennes arbete är i de flesta fall så litet uppskattadt, det syns egentligen inga spår efter det; det är bara, som det skall vara, att hemmet hålles fint och trefligt, barnen snygga, maten välglagd och hela maskineriet fungerande utan afbrott.

Men hvem tänker på de tusen småsaker inom ett hems ombonade väggar, hvem räknar stegen och omsorgerna, hvem ser de otaliga stygnen i tyg, som skall användas till kläder och hu-sets underhåll, hvem — ja, hvem vet om de oändliga, städse återkommande omtankarna för alla och en hvar.

Kanske skulle hon likaväl som någon annan kunna bryta sig en bana på mera fruktbara mark; kanske nöter hon ut en bunden begäring på arbete, som hvilken annan som helst kunde göra lika bra — men därpå tänker ingen.

Hon är gift. Däri ligger hennes lön. Hon är fru. Däri ligger hennes för-mån framför de ogifta, själförsörjande kvinnorna.

Men fru Alice ville visst inte byta i alla fall. Långt därifrån. Hon bara tyckte, att frutiteln ofta blef för dyrt betald utan att sedermera lämna någon utdelning.

Det var dock kanske orätt att tänka så, ty en hustru, en mor har dock ett stort lifsmål, en plats att fylla, som den ogifta aldrig kan få i så djup betydelse. Som nu Berna till exempel. Nog var hon lycklig på sitt sätt — belåtet, utan omsorger för andra. Men var det då lyckan? Säker icke.

Men hvad det i alla fall skulle kännas mycket lättare, om man hade en bestämd summa att förfoga öfver till kläder och personliga utgifter. Hur ofta skulle man då inte kunna ställa det både billigare och behag-ligare på alla sätt — och så den härliga känslan af: Detta är mitt; det kan jag fritt förfoga öfver.

Hon minde sina egna öfvermodiga ord en gång, då hon demonstrerade sina åsikter för sina flickbekanta: »Ser ni, flickor, om jag gifter mig en gång, ska det bli med en man, som kan ge mig 500 om året till privat-bruk. För inte går jag och kastar bort en bra plats för att sköta hans hem för inte, som andra fruar få göra. Åhnej, det aktar jag mig nog för!»

Fru Alice log. Det var då det. Det kom ett skimmer af svunna dagars minnen i hennes blick, men högt sade hon för sig själf: Man skall aldrig säga aldrig.

Kombinerad
Bosättnings- och
Lifförsäkring

är det mest praktiska sätt att erhålla eget hem. Prospekt och upplysningar erhållas gratis och franko.

A.-B. Nordiska Kompaniet.
Stockholm.

Maja L. Ej utan anlag. För trycksvärtan äro dikterna dock långtifrån mogna.

Hä med. Skissen honoreras, om ni insänder namn och adress. Angående erbjudandet af resebefr kunna vi ej svara något därpå, förrän vi få handlingarna på bordet.

H. R. Dikten störes af omogenhet, i synnerhet är inledningen språkligt svag. Men själfva motivet bör ni tillvarata och behandla om igen, då ni vunnit mera litterär erfarenhet.

Tacksam prenumerant. Inskriptionen lyder: I denna bygd upp-växte Pontus Wikner, läraren, tänkaren, människovännen, född 1837.

EXPEDITIONENS BREFLÅDA:

»Lugnet», Kr. 4 pr gång. »M.», 2:75 pr gång. »E. f. 1912», 3:25 pr gång. »21 år. Ekeby», 2:50 pr gång. »Som-marferier 1912», Kalmar, 2:50 pr gång. Likvid i postanvisning.

En svensk officers frukost.

Den svenske officeren har alltid haft rykte om sig att vara en kraftig man, som tal de största ansträngningar. Ej heller nu för tiden jävas detta rykte. Våra officerare äro t. ex. de främsta bärarna af den världsberömda svenska gymnastiken; de skilja sig i hållning och fysiska krafter i regeln på ett iögonfallande sätt från sina likar i främmande arméer. Kroppsvöningar i förening med ett sunt levnadsätt, en rationell diet ha skapat ett sådant resultat.

Tidigare än andra insågo de svenska officerarne värdet af havregryns-födan. Det finns därför numera knappast någon enda officersmäss, där havregrynsroten, stekt eller blott kokt, ej kommer först på bordet vid frukosten. Och snart skall det väl knappast finnas en officer, i vars frukost havregrynsroten icke utgör den viktigaste beståndsdel.

Vad är orsaken till denna obestridda framgång för havregrynen? Jo, våra officerare, som mer än andra behöva en berghälsa, ha upptäckt, att de som dagligen äta havregryn som första mål ha de största utsikterna att få behålla en frisk mage, huvudvillkoret för kroppsligt välbefinnande. De ha funnit, att havregrynen på fastande mage är en mycket välsmakande och delikat rätt, man blir ej tung eller däst efter den, äfven om man ätit ganska mycket, den är lättmalt samt tidigt som den ger god häring o. s. v. Till detta kommer att havregrynen är en mycket billig föda.

Men ej blott officerare utan i allt vidsträcktare kretsar har man funnit, att havregrynsroten är ett näringsämne af värde. Havregrynsindustrin i Sverige har därför på senare åren fått ett stort uppsving; konsumtionen ökas för varje år. Denna industri står också här i landet mycket högt. Utan överdrift kan man påstå, att de bästa havregrynen i världen tillverkas här.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA:

»Rösträttkvinnas» opus gick i pappersorgen.

R. L. C. Omöjligt. Adi Nell. Omöjligare. A. O. Omöjligast.

Mångårig prenumerant. Ja, det var verkligen en annons som heter duga. Men den hör ej hemma på text-afdelningen.

Quid libet. Det är synd att göra den lilla Signe ledsen men vi kunna ej ta den alltför obetydliga historien.

Väst-kustprenumerant. Kan ej användas. A. och O. Uppsatsen erbjuder för litet nytt.

Henri A—m—é. Mycket kläperi men ingen poesi.

Om Ni sätter värde på att få världens finaste havregryn, så köp

i originalpaketer.

Det är ingen överdrift påståendet »världens finaste». Råvaran ut-väljes på det noggrannaste, vartill äfven de största förutsättningar finnas. Prepareringen sker på den modernast inredda havregrynskvarnen, byggd med hänsyn till de senaste årens erfarenheter inom hela världens kvarn-industri. På grund härfv den så omtyckta naturliga havrearen, som kännetecknar AXA Havregryn. AXA Havregryn utmärka sig dessutom äfven för sin **låga fuktighetsgrad**, som gör att mer vatten eller mjölk be-höfver tillsättas vid kokningen. Givetvis erhålles därigenom mera gröt. AXA havregryn i paketer behöva icke koka mera än 3 minuter och i lös vikt 8 & 10 minuter, efter det gröten kommit i kok. Om gröten kokar för länge, blir den gärna slemmig och förlorar i arom. Gör ett försök med AXA. Ett halvki-logramspaket kostar endast 30 öre och därav erhålles cirka 15 portioner havregröt.

Läs det lilla häftet som medföljer varje paket. Däri finnes 17 goda recept och råd för tillagning. Ständig beställning: Stads-kemisten, H. Dr. I. E. Alén, Göteborg.

Medicinska förfrågningar besvaras af resp. läkare och för närmare upplysningar hänvisas till den af Sv. Kurortföreningen utgifna publikationen »Svenska Bad- och Kurorter» (fällgänglig i bokhandeln) och till de olika kurorternas prospekt.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

BARNSKÖTERS KOR, utbildade, erhålla anställning genom Arbetsförmedlingen. Hufvudkontor: Regeringsgatan 113. Afdelningkontor: Högbergsg. 31. Expeditionstid kl. 9-4, lördagar 9-2. Rikst. 40 47. Personlig inställelse. Betyg böra medtagas. Anlita närmast kontor!

MOT FRITT LIVRE erhåller anspråklös bättre flicka mellan 23 och 27 år nu genast plats, att under sommarvistelsen på landet vara behjälplig att tillse en 5 1/2 års gammal flicka och vara frun som sällskap och hjälp. Tvänne jungfrur finnes. Svar, med foto., som samvetsgrannt återsändes, till »Ung frun, Gefle p. r.

FRISK, barnkär, ordentlig flicka, något kunnig i enklare matlagning, villig utföra alla sysslor inom hemmet, utom tvätt, får den 1:ste instundande sept. plats i liten familj i Tyskland. Någon kunnighet i tyska önskvärd. Svar med foto. och löneanspråk till Fru D:r Siri Thienemann, Münster i Westf. Augustastrasse 8.

EN FRISK, enkel flicka af god familj, villig att som tjänarinna medfölja liten familj till utlandet, erhåller plats omkr. 1 augusti. Någon kunnighet i matlagning erfordras; hjälp till profsysslor. Svar till Fru G. Akerman, Söderhamn.

SOM HJÄLP åt frun önskas nu genast en duglig, ej för ung bättre flicka, kunnig i sömnad och matlagning. Svar med bet., foto. och löneanspr. till »Huslig», Lund p. r.

FRISK och anspråklös flicka, som vill medfölja till badort och med husmoders hjälp sköta hushållet (midtag borta) och två barn 6 och 2 år, får plats 15 juni. Svar till Fru E., Trädgårdsgat. 17, Uppsala.

I VÄSTMANLAND ä egendom, närheten af stad får för läsåret musikalisk, undervisningsvan lärarinna god plats. Vid. Nya Inack-Byrån, Jakobsbergsg. 34, i tr. ö. g., Sthlm.

I STORRE HEM i stad finnes plats att tillträda den 15 juni eller förr, för en 35 års dam att vara husmoder behjälplig med hvad som förekommer inom hemmet, kunnig uti matlagning, äfven sömnad samt handleda tjänare. Svar till »Duglig», Södra Sveriges Annonbyrå, Malmö.

ELER mottagas ä spädbarnshem. Kursen 3 mån. Arvidssons barnhem, Vifilborg, Hershbyholm, Lidingö villastad.

Vid Nybro kommunala mellanskola anställes för nästk. läsår en e. o. lärarinna med undervisningskyldighet hufvudsakligen i biologi, kemi och geografi. Lön efter 1,600 kr. för läsår. Till styrelsen ställda ansökningar insändas före den 20 juni till skolans rektor. STYRELSEN.

Examinerade sköterskor antagas ä Stockholms sjukvårdsköterskebyrå. Sjukvårdsköterskebefattningen ä Älgholms fattigård sökes hos underlydande senast den 20 juni 1912. Kompetensfordringar: aflagd sjukvårdsköterskeexamen samt väl vitsordad praktik. Lönefordrä 450 kr. kontant, fritt vifre, fri läkarvård och medicin samt 1 månads semester. Närmare upplysningar lämnas beredvilligt. Älghult i maj 1912. VIOT. HOFFMAN, Ordf. i Fattigvårdsstyrelsen.

Vid Avesta kommunala mellanskola äro från och med nästa läsår lediga: fyra ordinarie ämneslärarebattningar, manliga eller kvinnliga, dock att en manlig lär. förordnas till rektor, nämligen en befattning i var och en af följande ämnesgrupper: 1) kristendom, historia, modersmål, 2) modersmål, geografi (jämta ett annat ämne), 3) tyska, engelska, 4) matematik samt fysik och kemi eller event. biologi, samt en lärarebefattning i teckning, manlig eller kvinnlig, tillfälle till undervisning äfven i läroämnen. Kompetensvilkor, löneform., se kungl. kungörelsen d. 8 dec. 1911. Vederbörliga ansökningshandlingar, ställda till skolstyrelsens ordf. adr. Avesta, skola vara inlämnade före den 23 juni 1912. Styrelsen f. Avesta k. mellanskola.

Husmodersplatsen

vid Gefle stads fattigvårdsinrättning sökes senast den 20 nästinstundande juni genom till fattigvårdsstyrelsen i Gefle ställd ansökan ätföjd af älders- och frejdibetyg, läkarbetyg, inlytg angående utbildning och förutvarande anställning samt sökandens foto. Platsen tillsättes med 3 månaders ömsesidig uppsägning och skall tillträdas den 1 aug. innevarande år eller tidigare. Lön efter kompetens och öfverenskommelse, dock minst 600 kr. pr år jämta allt fritt. Skolkökslärarinna eller den som innehafvt liknande plats har företräde. FATTIGVÅRDSSTYRELSEN.

Föreståndarinneplatsen

vid Stockholms Studenthem förklarats härmed till ansökan ledig. Tillträde sker den 15 aug. 1912. Sökande bör vara kompetent att sköta ett hushåll om ca 90 personer samt verkställa erforderliga inköp. Svar med lönepret. och ställda till Styrelsen för Stockholms Studenthem skola vara insända före den 15 juni d. ä. till Kand. A. Jakobi, Karlbergsvägen 12, Stockholm.

För Sjuksköterska

med uppgift att jämte vården af fattiga sjuka med råd och hjälp finnes plats i Falun från den 1 nästkom. juli. Lönevillkoren äro tills vidare 1,000 kr. pr år. Ansökningar ställda till Fattigvårdsstyrelsen i Falun och ätföjda af frejde- och äldersbetyg samt betyg från förut innehafda platser insändas till Fattigvårdsstyrelsen i Falun.

Falun i maj 1912. FATTIGVÅRDSSTYRELSEN.

EN SKICKLIG KOKERSKA använder helst Klafreströms spisar. Dessa baka bättre än alla andra, då ugnen uppvärmas fullkomligt jämt. Begär priskurant, gratis och franko från Bruket, Klafreström.

PLATSSÖKANDE

SOM VÄRDINNA hos ensam herre önskar bildad glad flicka plats nu genast. Kunnig i sjukvård. Svar till »Ensam», Iduns exp., Sthlm.

UNG FLICKA med studentbetyg i tyska och franska samt afgångsbetyg från 8 kl. flickläroverk önskar plats i familj som hjälp och sällskap eller att undervisa barn. Svar emotses tacksamt till »18 år», Iduns exp. f. v. b.

LÄRARINNA vid 6-kl. samsk. önsk. sommarplats mot vifre och resor. Stud. utomlands. Svar till »Språk 1912», Iduns exp.

ÄNGELSKTALANDE FLICKA, kunnig i sjukvård, sömnad, handarb., knyppling, önskar öfver sommaren plats i Stockholms närhet, som hjälp och sällskap. Svar märkt »Sommaren 1912», Kummelby p. r.

UNG, bildad flicka som genomgått fullständig läroverk önskar till hösten eller dess förtinnan att såsom guvernant för minderåriga barn eller som sällskap ätfölja herrskap på utrikes ort. Svar till »18 år», Halmstad p. r.

UNG LÄRARINNA, som genomgått högre lärarinneseminarium, önskar under ferierna som sällskap och hjälp medfölja äldre dam på resor eller till rekreationsort. Svar till »P. E.», Tomelilla p. r.

EN UNG bildad flicka önskar mot fritt vifre under sommarmanäderna eller eventuellt längre komma i god landbrukarefamilj för att lära hushåll. Svar till »M.», Norrköping p. r.

ANSPRÅKSLÖS, 17-årig flicka, som i juni med goda vitsord afgår från elementarskola med normalskolekompet., önskar plats som guvernant. Svar till »X. Y. Z.», Helsingborg p. r.

UNG hushållsvan flicka önskar plats i Kristianstad eller trakten däromkring såsom hushållsfröken eller husmoders hjälp. Svar till »Glad 22», Stockholm 16 p. r.

SJÄLFÖRSÖRJANDE FLICKA önskar medfölja ensam dam eller familj till badort, som hjälp och sällskap. Fritt vifre och resor önskas. Svar till »Sommarferier 1912», Kalmar p. r.

ANSPRÅKSLÖS bättre flicka, 18 år, van vid husliga sysslor, önskar plats i glädt, bildadt hem, som husmoders hjälp och sällskap. Musikalisk. Anses som familjemedlem. Svar till »E. B.», Box 27, Håstveda p. r.

LÄRARINNA, utex. från 2-årigt sem. (l. komp.) med goda betyg och rek., och som undervisat dels i flick- dels i samskola önskar till hösten plats i skola eller familj. Svar till »A. E. O.», Gefle p. r.

UNG bildad flicka, som vistats i Tyskland 3 år och fullständigt behärskar språket, önskar såsom hjälp och sällskap ätfölja äldre dam på resa, eller att i familj undervisa barn i tyska. Svar till »S. W.», Karlshamn p. r.

LÄRARINNA vid 6-kl. samsk. önsk. sommarplats. Helst där ungdom finnes eller i tysk- eller engelsktal. fam. Svar till »Vifre och resor», Iduns exp.

EN 17-ÅRIG bättre flicka, från godt hem, som med goda vitsord genomgått en kurs i Barnavård och ämnar framlades utbildta sig till sjuksköterska, önskar plats som familjemedlem i bildadt hem (där jungfrur finnes) för att vårda 1 eller 2 småttingar. Svar till »God hjälpreda 1912», adr. Kiosken, Järntorget, Göteborg.

UNG bildad musiklärarinna, önskar under sommaren komma i-trefligt hem på landet som ackompagnatris, hjälp och sällskap. Svar till »Fritt vifre och fria resor», Allm. Tidn.-kont., Sthlm. PRAKTISK arbetsam svenska söker pl. i godt hem utomlands. Svar till »Pålit-

VÄRDINNEPLATS önskas till sommaren eller hösten af en änkefru kompetent att med omtanke och sparsamhet sköta ett hem, helst där barn finnes. Någon lön fordras ej, i stället om en dotter i skolåldern får medfölja. Svar till »Mycket barnkär», under adr. S. Gumellii Annonbyrå, Sthlm f. v. b.

UNDER SOMMAREN önskar undervisnings lärarinna (med student- och seminariebetyg samt flerårig praktik vid elementarskola) plats i godt hem på landet, där ferieläsning önskas. Svar till »Lärarinna 28 år», Iduns exp.

BÄTTRÉ FLICKA önskar plats hos ensam dam som hjälp och sällskap. Svar till »Maja», Skara p. r.

UNG LÄRARINNA önskar till hösten plats i familj eller skola (helst i Stockholms närhet) att undervisa i vanliga skolämnen och språk. Svar till »Irma», Ingarö p. r.

BÄTTRÉ FLICKA (från Stockholm), stilla, huslig och pålitlig, önskar under sommaren eller längre, plats som hjälpredda i godt och vänligt hem eller finare pensionat e. d. Kunnig i vaal. matlagning, öfriga husl. sysslor samt musik. Gärna till Norge eller Danmark. Äfven villig att medfölja ä resa. Lön samt godt bemötande önskas. Svar märkt »Till nytta», Iduns exp.

UNG anspråklös bättre flicka som genomgått 8-klassigt läroverk med skolkökskurs, något van vid sjukvård önskar till hösten plats i familj. Är villig läsa med mindre barn, samt hjälpa till med förekommande göromål. Tacksam för svar före den 20 juni till »Britta», Iduns exp. f. v. b.

23 ÅRS FÖRLOFVAD landbrukare-dotter, som genomgått folkhögskola, önskar komma i godt hem för att lära hushåll m. m. Vill anses som familjemedlem. Är villig betala något. Svar till »23 år», Iduns exp.

SJÖJD- och VÄFLÄRARINNA van vid undervisning i kläd- och linnesömnad samt finare handarb. och väfnad önskar plats. Svar till »Erfaren», Iduns exp. f. v. b.

22-ÅRIG bildad flicka med vana i handarbete och husliga göromål, äfven ex. sjukgymnast, önskar plats för sommarmanäderna som hjälparinna för äldre dam eller sjukt barn. Svar till »Plikttrogen», Västervik p. r.

Exam. kvinnlig sjukgymnast med goda betyg önskar plats nu genast. Svar till »Sjukgymnast» under adr. S. Gumellii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

Guvernantsplats till hösten önskar ung flicka, som genomgått 8-klassigt läroverk. Goda ref. Svar till »I. L.», Varberg p. r.

Sjukgymnastik och Massage. Kvinnlig medicinare önskar under sommarferierna plats i bättre familj på landet för meddelande af massage och sjukgymnastik. Svar till »Medicinska», under adr. S. Gumellii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

Undervisningsvan gymnasist i andra ringen önskar kondition under sommaren. Små pretentioner. Svar till »Dege», Sv. Telegrambyrån, Malmö, då närmare upplysningar meddelas.

PENSION »HELMERHUS», Köbenhavn, anbefaler elegante Værelser för tillbringande, kortere eller längre tid. Studiestræde 51 ved Raadhushuspladsen.

STRANDBAD. För 1 ä 2 flickor, 12-15 år, erh. fördelaktig inackordering 15 juni-15 aug. vid Skelderviken. Moderligt vård och tillsyn. Fru landskamrer E. Ahl, Vexjö.

ANGENÄM inackordering erhålles på Långbanshyttans pensionat i Värmland. Godt bord, ljusa rum, förtjusande natur, sjö, hög luft, björk- och barrskogar, bil- och cykelvägar. Piano. Riks. i pensionatet, Filipstad 184, adr. Pensionatet Långbanshyttan.

UNDER SKICKLIG föreståndarinnas ledning mottagas hushållselever såväl i enklare som finare matlag., som och i ett hems skötande. För klene damer som önska rekreation och sysselsättning särdeles lämpligt. Pensionatet Långbanshyttan (Värmland).

INACKORDERING i hem vid skog och sjö i Södermanland finnes för två gossar eller flickor. Billigt. Läckhjälp. Adr. Fru I. Tidström, Forssa prästgård, Vadsbo.

PÄ RAMA BONDLANDET med härligaste luft, smäl. högl., uthyres 2 näta, möbl. sommarbostäder - 4 rum och kök, 1 rum och kök, ej långt från hvarann - 7 km. från stambanestation, 2 km. från större kyrkby, läkare, apotek, dagl. post etc. Svar till F. Runstedt, Vrigstad.

INACKORDERING. I Örebro mottagas för nästa läsår skolflickor till inackordering. God omvårdnad utlovas. Spellektioner i hemmet, hjälp med läxläsning, om så önskas. Svar, märkt »Skolhem», Nerikes Allehandas kontor, Örebro f. v. b.

INACKORDERING sökes i familj, där barn i uppväxtaren ej finnes eller i enskild klinik, helst i södra Sverige, för en i fjor konfirmerad gosse, som genom barnförämling blifvit oförmögen att helt reda sig själf. Han är vid god hälsa, men i det hela taget ointresserad och viljelös, behöfver därför komma under energisk och förstående ledning. Plats där tillfälle till fortsett boklig undervisning och något gymnastik gifves föredrages. Svar till »T. 1912», Sv. Telegrambyråns Annonafdelning, Helsingborg. Ref. gifvas och

SOMMARBOSTAD VID FLEN. Lägenhet två rum, kök, badrum, vatten och slaskledning, 20 min. väg fr. Flen, vackert läge ej långt från sjö, hyra 100 kr. för 3 ä 4 mån. I mindre lägenhet, 1 rum, kök i samma hus, samma bekvämligheter. Billigt hyra. Närmare Sthlm rikst. 115 88.

A NOBYNÄS HERRGÅRD, ståtligt corps de logis, ca 30 rum, bel. ä smäländska höglandet, 200 m. ö. h., erhålles utmärkt inackordering. Härlig natur. Nära skog och sjö. Fiske. Lawntennis. Rikst. Lungsiktiga mottagas icke. Vidare meddelar Fru E. von Kothen, Nobynäs, Frimaryd, Östra stambanan.

RESANDE TILL STOCKHOLM. Ljus, propra rum i fint hus med tyst och friskt läge, 3 min. fr. spårvagn. El. ljus, nattbel., temp. dusch. Pris fr. kr. 1:50. Kaffefrukost o. d. serveras. Särskildt passande för ensamma damer. Ref. finnes. Rikst. Norm. 403. Malmstillnads g. 41 A. II. Augusta Schütz.

I privat hem med centralt läge ä Östermalm finnes rum att hyra under sommaren för längre eller kortare tid, event. Olympiska Spelen. Frukost och middag kan erhållas. Moderat pris. Vidare upplysn. skriftligen eller pr rikst. Ö. 311 af fröken Ingeborg Hellberg, Sibyllg. 63, Sthlm.

Rekreerande sommarlif. Vid Bie, hög, frisk, skogrik trakt af Södermanland, emottagas under sommaren några inackorderingar. God kost, gymnastik, bad. Äfvenså emottagas ett par unga flickor som hushållselever. Moderat pris. Vid. doktorinnan E. Levin, Drottningg. 26, Sthlm. Efter 25 maj Bie.

Pensionat (nyinrättadt förra året), beläget vid den natursköna Ringsjön, mottager sommarvärdar från den 15 maj. Vacker, högt belägen skogstrakt med såväl löf- som barrskog. Piano. Godt bord. Billigt afgift. Närmare meddelas under adr. »Pensionatet», Ludvigsborg.

Inackordering erbjudes bild. ungdom under semester och efter studier, ä landtegend. vid skog och sjö. Lämpligt för dem som önska hvila, luftombyte och kalla bad. Prima ref. Svar till »Härlig natur», Nord. Annonbyrå, Göteborg f. v. b.

Till höstterminen kan bästa inack. erhållas för skolgungdom nära flera af våra bästa skolor ä Östern. De bästa ref. Svar märkt »Aug. 1912», Iduns exp.

Sommarinackordering erhålles ä Gransbo Herrgård i norra Smäländ. Skogrik, naturskön trakt, högt läge (250 m. ö. h.). Adr. Fru Ch. Wickbom, Gransbo, Tranås.

Nervsjukhemmet »Hvilan», Underås, Göteborg, mottager patienter (äfven svarare fall), första klassens sjukhem, pris pr dag från kr. 4 till 8:50, läkareavdelt inberäknadt. Ansökningar ställas till anstaltens läkare d:r E. Rodhe under adr. som ofvan. Kroniska sjuka mottagas. Priset efter öfverenskommelse.

Fru Gina Svensons Pensionat i Fiskebäckskil rekommenderas. Hyvelbänkar, Skottkärror, Magasins- och Fabrikssäror, Verktygsskåp och Löfvirke äro våra specialiteter. Våra med synnerlig omsorg utförda stall-, jordbruks- och trädgårdssäror ä 15 kr. levereras fraktfritt alla järnv.-stationer i hela riket. Beställ i dag från Stockomöllans Aktiebolag, Stockomöllan. Tel. 9.

För kvinnor lämpliga yrken m. m. Se Kvinnligt yrkesregister 1912. Erhålles ä registrärs expedition, Regeringsg. 65, samt i boklådorna. Pris 1 kr. Porto till landsorten 20 öre.

Annonsera i Idun!

KALMAR ÄNGVARN

OÖFVERTRÄFFADE HAFREGRYN

Det bästa hvelenjölet

MALMÖ BEST PATENT

Det bästa hvelenjölet

ÄGG-konserveringsmedel GARANTOL

behålla ägg friska öfver ett år. Garantolägg framhållas före andra konserverade och kunna användas för alla ändamål. Renlig och tillförlitlig konservering. Tusentals rekommendationer. Minsta förpackning för 120 ägg; 30 öre. Större förpackning till i förhållande billigare priser. Försäljes i parti och minut. Herm. Meeths A.-B., STOCKHOLM. Begär prospekt!

Ett försök skall visa Eder att baljtarne hjälpa mot gissnande träbaljor. Pr ask ä 100 st. 1 kr. Skrif genast till S. A. W. Sundelin, Göteborg.

Pristäflan. 200 kronor

erhåller den, som skriver bästa artikeln öfver ämnet. Användning av frukt i hushållet. Artikeln är avsedd att införas i Husmoders Kalender för år 1913, som i höst utkommer från J. A. Lindblads förlag, Uppsala.

Prisskrifterna, vilkas omfång bör motsvara 3 ä 4 sidor i Svenska Kalendern, insändas före den 1 juli till Red. av Husmoders Kalender, Uppsala. För de näst bästa artiklarna utdelas ett andra pris ä 100 kronor och ett tredje pris ä 50 kronor.

Varje pris utdelas till hälften i kontanta pengar, till hälften i värdefulla böcker, efter eget val. Förlaget förbehåller sig full ägarerätt till samtliga insända artiklar.

Det treåriga gymnasiet vid Lunds fullständiga läroverk för flickor börjar sitt femte läsår fredagen den 30 aug. kl. 9 f. m. Gymnasiet har dimissionsrätt. Fullständig realskoleexamen eller goda betyg från flickskolans sjunde klass berättigar till inträde i första ringen.

Inträdespröfningar äga rum onsdagen den 5 juni kl. 9 f. m. eller fredagen den 30 aug. samma tid. Anvisning på inackorderingsställen lämnas.

Närmare upplysningar meddelas af gymnasiets studierektor. Läroverksadjunkten. Fil. lic. Birger Sjövall, Magnus, Stenbocksgatan 10. Rt. 65

Hammond Skrifmaskin, som användes af H. M:t Drottningen, D. K. H. Kronprinsen och Kronprinsessan, är världens finaste maskin för privat brefskrifning. Katalog gratis från A. B. Affärssystemskontorsutställn., Stockholm.

Hammond Skrifmaskin, som användes af H. M:t Drottningen, D. K. H. Kronprinsen och Kronprinsessan, är världens finaste maskin för privat brefskrifning. Katalog gratis från A. B. Affärssystemskontorsutställn., Stockholm.

Hammond Skrifmaskin, som användes af H. M:t Drottningen, D. K. H. Kronprinsen och Kronprinsessan, är världens finaste maskin för privat brefskrifning. Katalog gratis från A. B. Affärssystemskontorsutställn., Stockholm.

Hammond Skrifmaskin, som användes af H. M:t Drottningen, D. K. H. Kronprinsen och Kronprinsessan, är världens finaste maskin för privat brefskrifning. Katalog gratis från A. B. Affärssystemskontorsutställn., Stockholm.

Hammond Skrifmaskin, som användes af H. M:t Drottningen, D. K. H. Kronprinsen och Kronprinsessan, är världens finaste maskin för privat brefskrifning. Katalog gratis från A. B. Affärssystemskontorsutställn., Stockholm.

Hammond Skrifmaskin, som användes af H. M:t Drottningen, D. K. H. Kronprinsen och Kronprinsessan, är världens finaste maskin för privat brefskrifning. Katalog gratis från A. B. Affärssystemskontorsutställn., Stockholm.

Hammond Skrifmaskin, som användes af H. M:t Drottningen, D. K. H. Kronprinsen och Kronprinsessan, är världens finaste maskin för privat brefskrifning. Katalog gratis från A. B. Affärssystemskontorsutställn., Stockholm.

Hammond Skrifmaskin, som användes af H. M:t Drottningen, D. K. H. Kronprinsen och Kronprinsessan, är världens finaste maskin för privat brefskrifning. Katalog gratis från A. B. Affärssystemskontorsutställn., Stockholm.

Hammond Skrifmaskin, som användes af H. M:t Drottningen, D. K. H. Kronprinsen och Kronprinsessan, är världens finaste maskin för privat brefskrifning. Katalog gratis från A. B. Affärssystemskontorsutställn., Stockholm.

Hammond Skrifmaskin, som användes af H. M:t Drottningen, D. K. H. Kronprinsen och Kronprinsessan, är världens finaste maskin för privat brefskrifning. Katalog gratis från A. B. Affärssystemskontorsutställn., Stockholm.

Hammond Skrifmaskin, som användes af H. M:t Drottningen, D. K. H. Kronprinsen och Kronprinsessan, är världens finaste maskin för privat brefskrifning. Katalog gratis från A. B. Affärssystemskontorsutställn., Stockholm.

Hammond Skrifmaskin, som användes af H. M:t Drottningen, D. K. H. Kronprinsen och Kronprinsessan, är världens finaste maskin för privat brefskrifning. Katalog gratis från A. B. Affärssystemskontorsutställn., Stockholm.

Hammond Skrifmaskin, som användes af H. M:t Drottningen, D. K. H. Kronprinsen och Kronprinsessan, är världens finaste maskin för privat brefskrifning. Katalog gratis från A. B. Affärssystemskontorsutställn., Stockholm.

Hammond Skrifmaskin, som användes af H. M:t Drottningen, D. K. H. Kronprinsen och Kronprinsessan, är världens finaste maskin för privat brefskrifning. Katalog gratis från A. B. Affärssystemskontorsutställn., Stockholm.

Hammond Skrifmaskin, som användes af H. M:t Drottningen, D. K. H. Kronprinsen och Kronprinsessan, är världens finaste maskin för privat brefskrifning. Katalog gratis från A. B. Affärssystemskontorsutställn., Stockholm.

Hammond Skrifmaskin, som användes af H. M:t Drottningen, D. K. H. Kronprinsen och Kronprinsessan, är världens finaste maskin för privat brefskrifning. Katalog gratis från A. B. Affärssystemskontorsutställn., Stockholm.

Hammond Skrifmaskin, som användes af H. M:t Drottningen, D. K. H. Kronprinsen och Kronprinsessan, är världens finaste maskin för privat brefskrifning. Katalog gratis från A. B. Affärssystemskontorsutställn., Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen
 afläggas efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
 Ny kurs börjar 18 sept.
 Prospekt gen. **Kapten J. Thulin, LUND.**

Doktor A. Kjellbergs
 kurs i massage och sjukgymnastik.
 Begär prospekt! Stockholm.
 Mästersamuelsgatan 70.

Med. Dr. E. Kleens
 (ett-åriga) kurs i Massage och Sjukgymnastik (för damer) börjar den 1 okt. kl. 10 f. m. Nr 37 Mästersamuelsgatan, 2 tr. upp. Prospekt begäres städes under adress Saltsjöbaden.

Göteborgs Privata Förlossningshem,
 Molinsgatan 7, Tel. 1750, 3937, 3770.
 Större rum med tel. 8 o. 10 kr. pr dag.
 Mindre rum 100 kr. för 10 dagar, förlossningsrummet inberäknadt.
 Goda referenser. Prospekt på begäran.

Rynktinktur
 (Majorskan Edmann, Varberg)
 Borttager rynkor och pormaskar. Har en underbar förmåga att föryngrar och försköna, ty huden blir skär och genomskinlig. Anses vara det yppersta medel i sitt slag. Pris 3:25.
 Förmästa Parfymafärfärer.

Vårda håret, om det är sjukt eller friskt, och använd **Zivertz' Extrait Vegetal** bästa hårkonserveringsmedel. Rekommenderadt af många läkare. Finnes till salu hos frisörer och i parfymafärfärer samt hos Kongl. Hof. Zivertz' Eftr., Drottninggatan 42, Arkaden, Göteborg. Aterförsäljare rabatt.

Lait Antéphélique
 (kändt i hela världen sedan 60 år) bästa medel mot rynkor, fräckar, leverfläckar, finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6.- + porto. **Franska Parfymmagasinet, Drottninggatan 21, Stockholm.**

Oatine-Crème är det förnämsta medel att skydda huden för köldens skadliga inverkan. Denna kraftiga ezöhvita naturprodukt-extrakt af ren hafre renar porerna, läker huden o. hyn blir vacker o. klar. Äkta endast i hvit burk med grönt lock **The Oatine Co., London.** Oatine-Crème säljes efter tillförlöjningen till 1.50 o. 3 kr. pr burk samt Oatine-Tvål, Oatine-Puder o. Balsam säljes öfverallt o. hos A. W. Nordin, Biblioteksgatan 11 o. Drottninggatan 63, Stockholm.

Döden är säker för värgohyra, (skäktor, kackerlackor) om utrotning verkställs med det pat. preparatet

Oodium som ej endast dödar såväl vägglössen som deras ägg, utan genom att förstöra näringskällorna omöjliggör för alltid deras existens i de behandlade rummen och möblerna. Oodium är luktfritt och oskadligt för tyg, färg och trä. Erhålles i fl. å 1.50 och 0.60 & Apotek, i Färg-, Kem. affärer m. fl. eller från

Tekniska Fabriken ODIUM, Malmö.

För engelska sjukan, som bryter ut vid alla åldrar intill 40 år, fås säker hjälp med utvärtes medel af undertecknad, som har 36 års praktik i Engelska sjukans behandling.
 De mest framträdande symptomerna äro blodfattigdom, slappa armar o. ben, gnattigt lyane, ingen sömn, ingen aptit, somliga äta mycket, men magra ändå, kroppen blir upplöst i slem som stockar sig i lederna och medför kyla, klåda och utslag. Bli ej slemmet utrensadt brytes kroppen sönder. Ingen behöfver ressa hit. Beskrif symptomerna. **Sueda lemman** kunna bli återställda. Bref besvaras mot dubbelt porto.
Tusentals intyg finnas.
Hanna Bengtsson, Malmö, Regementsgatan 82.

Att själf måla (lackera) möbler m. m. är en enkel sak för hvem som helst med Ripolin. 84 färgtoner. Torkar fort med en porcellinsliknande glans. Otroligt hållbar. En bok "Om dekoration af möbler" jämte fullständiga färgskalor erhålles gratis och franko. Le Ripolin, 24 Smålandsgatan, Stockholm.

Annonsera i Idun!

MAGGI'S
Buljong-Tärningar äro bäst!
 1 Tärning gifver 1/4 - 1/3 liter finfin buljong.
 Namnet MAGGI garanterar alltid en utmärkt kvalitet.
 Maggi-Bolagets Nederlag, Stockholm, Norra Bantorget 22. A. T. 186 29. R. T. 30 91.

Skola på landet.
 Privata Realskolan i Kungsör rekommenderar sig härmed i föräldrars och målsmäns åtanke. Skolan är en sexklassig samskola, förberedande till realskoleexamen samt för inträde vid gymnasiet. Dess huvuduppgift är att, på samma gång den bereder sina elever tillfälle till vistelse i en frisk och vacker landlig trakt, kunna så långt möjligt åt den enskilde individen gifva de mått af intresse, vänlig tillsyn och hjälp i arbetet, som ofta, särskildt i brytningsåldern, kan verksamt bidraga till en karaktärsutveckling i lycklig riktning.
 En naturlig, ungdomsfrisk anda inom skolan, ett otvunget, förtroendefullt och — där så passar — kamratligt förhållande mellan de ledande och de leddda, en effektiv och tilltalande studiemetod samt ett godt hem åt eleven under vistelsen vid skolan äro några medel, hvarigenom vi hoppas kunna vara våra ungdomar till nytta.
 Mindre begåfvade elever äfvensom fysiskt svagare emottagas gärna och ägnas inom särskild klass samt genom särskilda metoder den uppmärksamhet och hjälp de i högre grad än andra kräva. Vanartig ungdom kan däremot icke emottagas vid skolan.
 För äldre eller mera försigkomna elever finnes en särskild kurs varje år, afsedd för realskoleexamen med tidsvinst.
 Alla nödiga upplysningar lämnas beredvilligast af föreståndaren,
Rektor Elias Laurell, adr. Kungsör.

Olga Schuldheis'
Praktiska Fortsättningskurs för unga flickor

& Fogelsta gård (invid Borsjön) mottager högst sexton unga flickor endast på helt arbetsår. (1 sept.—20 dec., 20 jan.—1 juni). Pris för kurs 1,000 kr.
 Nästa kurs börjar d. 1 sept. 1912.
 Undervisning meddelas i hemmets alla sysslor såsom: matlagning, bakning, konservering, sömnad, hemmets vård, event. barnvård. Dessutom lämnas undervisning i väfning, slätväfnad och konstväfnad samt väfvars uppsättning. Föreläsningvis meddelas undervisning i psykologi, hälso- och sjukvårdslära, födoämneslära, barnvård, hemmets bokföring och väfnadsteori.
 Prospekt och närmare upplysningar genom skolans föreståndarinna.
 Under sommarmånaderna 15 juni—15 aug. kommer vid min husmoderskola att anordnas en kurs i väfning, linnesömnad och konservering för unga flickor i 14—16 års åldern.
 Stor vikt kommer att läggas vid ett friskt lif ute i det fria. Pris för hel kurs inackordering och undervisning kr. 200. Vidare underrättelser genom

Fröken Olga Schuldheis, adr. Fogelsta, Tumba. Rikstel. Tumba 114.

Andrea Eneroths Handarbetsskola och Seminarium,
 Stockholm, Kardiansmakaregatan 8 B.
 Af Kungl. Majt godkänd, högre utbildningsanstalt. Lärarinnekurser & två, tre och fyra terminer, alltefter önskad kompetens. Fristående kurser i linne-, kläd- och konstöm för icke-lärarinnor under höstterminen, som börjar 1 september. Utöfligt prospekt på begäran. Ansökan före 1 juli. Mottagningstid 1/2 12—1/2 1. Allm. Tel. Br. 45 36.

Nobynäs Hushållsskola.
 Kurs fr. 1 sept. till 15 dec. och fr. 20 jan. till 1 juni.
 Bildade flickor mottagas & Nobynäs Herrgård, härligt läge nära sjö och skog & småländska högländet. Grundlig undervisning i hushåll, väfnad, handarbeten m. m. meddelas af skickliga, examinerade lärarinnor. Godt hem. Väl inredda rum och hushållslokaler. Förfrågningar och anmälningar ställas till föreståndarinna Fru E. von Köthen, Nobynäs, Frinnaryd. Rikstelefon 5.

Solbacka Läroverk
 (Realskola med internat)
 börjar hösten 1912 sitt elfte arbetsår. Skolans mål är att jämsides med undervisningen främja och leda elevernas karaktärsutveckling samt att låta ett friskt och hurtigt idrottslif ingå som led i uppfostran.
 Under instundande sommar anordnas vid skolan Feriekurs för inträdes- och flyttningssökande till alla klasser och ringar i de allm. läroverken.
 Prospekt sändes genom rektor.
Fil. kand. Jean Berglund, adr. Stjärnhof.

Det nyaste! **Moderna Hårarbeten** Mycket populärt!
Flät-Turban af naturl. hår i alla färger 3 storlekar Kr. 4⁵⁰, 5⁰⁰, 6⁰⁰
Hårslator i alla längder
Turbanett Öfverklädd m. delvis konstgjord och naturl. småhår Kr. 1²⁵
Engelska Hårvalkar i längder. Crèpe öfverdragen med naturl. hår samt hårnät pr mtr. . . . . Kr. 2⁰⁰
Franska Hårnät Stora, osynliga af silke styck 0¹⁵, 0²⁵
 Stora, osynliga af naturl. hår Extra stora 0⁴⁰
 Runda-Reey Nets fästas med endast en nål 0⁶⁰
 Vid rekvirition förde färgprof in-sändas Till landsorten mot postförskott + porto

Garanteradt fint naturl. hår
 Längd 50 cm. Träns 20 cm. Kr. 5⁵⁰
 " 50 " " 15 " " 7⁰⁰
 " 55 " " 15 " " 9⁰⁰
 " 60 " " 10 " " 10⁰⁰
 " 60/65 " " 10 " " 12⁰⁰
 I billigare utförande 3⁵⁰
 Extra prima kvalitet. Märke "Ideal"
 Finaste hår lent och vackert
 Längd 55 cm. . . . . Kr. 20⁰⁰

Varuhuset Vollmers-Meeths, Göteborg

Extra prima ylle
BARNSTRUMPOR
 (med dubbla knän)
Sommarkvalité
 Champagne-färgade, bruna och svarta

i största urval till nedanstående priser:

Storlek	0	I	II	III	IV	V	VI
Passande	—	1	2	3	4	5 à 6 år	7 à 8 år
Kr.	0.90	1.—	1.10	1.20	1.35	1.50	1.65
Storlek	VII	VIII	IX				
Passande	9 à 10 år	11 à 12 år	13 år och större				
Kr.	1.80	1.95	2.10				

Vid köp af minst 1/2 dussin strumpor lämna vi 5 % rabatt å ofvanstående priser.
AKT.-BOL. M. BENDIX, STOCKHOLM.
 18 Regeringsgatan, 5 Sturegatan, 90 Drottninggatan.

I Kvinnliga Utbildningsskolan Villa Hulf, Kneippbaden, emottages elever alljämt, äfven under sommaren på en o. flere månader. Från 1 juni omfattar undervisningen endast matlagning, konservering, konfekterberedning o. handarbeten, då priset är billigare. Facklärarinnor. Elever förberedas för inträde i Fackskolan. Skolans läge vid badort ger tillfälle till förströelser, bad, tennis etc., etc. Ref. af föräldrar till från skolan utgångna elever. Anmälningar emottagas, samt prospekt och upplysningar erhållas, såväl från **Thyselius Byrå, Grefvregatan 1, Stockholm, R. 3882, A. 89 39**, som från skolan, adr. **Villa Hulf, Kneippbaden. Obs!** Sommargäster emottagas billigt.
 Fru Ingeborg Nordin, Husmoder. Ella Hult, Föreståndarinna.

Skogsbo Hushållsskola, Leksand,
 börjar nästkommande sept. sitt 9:de arbetsår för 8 unga flickor, som slutat skolan. Kursen omfattar: enklare och finare matlagning, handarbete och väfning samt födoämneslära, bokhålleri och främmande språk.
 Närmare upplysningar och referenser lämnas av:
Gertrud Wallin, Leksand. Signe Philip, Leksand.

Strengnäs Hushållsskola.
 Sommarkurs 15 juni—15 aug. Hösttermin 19 aug.—15 dec. Prospekt med referenser genom Fru M. Braune, Strengnäs. Allm. Tel. 98.

Bästa järnmedel, utmärkt styrkande. Föreskrives af många läkare.
Ferrin
 Apoteket Lejonet, Malmö.
 Finnes äfven i form af **Tabletter.**
 Fås på apoteken.

Blomster- och Bladväxtplantor,
Törnrosor, Dahlior och Köksväxtplantor till utplantering på kalljord. Pristörteckning på begäran.
Haga Trädgård, Stockholm 3.
 Riks- och Allm. telefon.

TRICOPHEROUS
 är världens förnämsta Hårmedel och öfverträffas icke af något annat liknande preparat.
 Pris pr fl. 2.50.
 Erhålles hos alla 1:sta klass Parfymeri-, Drogh- och Coiffyrfärfärer.

Efter fotografier utföras **Vykort**

i förstklassigt ljustryck och färgtryck till lägsta pris af **Svenska Litografiska Aktiebolaget, Stockholm C.** Största anstalt i Skandinavien för vykortstillverkning. I lager: vykort från Sveriges alla landskap samt fantasi- och gratulationskort. Utför alla slags tryckalster. Begär prof och prislista.

Från YSTAD HAPARANDA användes **YVY tvål.**
 Säljes i hvarje välsorterad parfy- och herrekiperingsaffär för 50 öre pr st. Österlin & Ulrikssons Kem. Tekn. Fabrik, YSTAD

Det modernaste och elegantaste i tyger af hög kvalitet representeras af märket **"WELLWOVEN"**
 Genom att specialiseras å ett fåtal märken står fabrikkatet öppnadt i fråga om såväl utförande, styrka, kvalitet som pris. Tillhandahålles af de flesta första klass klädesaffärer, samt engrosister inom landet i Cheviot, Foulé, Engelsk Serge, Croisé i de alltid tilltalande och klädsamma färgerna djupsvart, höglätt och modernt grått.
 Begär alltid fabrikkatet "Wellwoven" hvilket innebär en garanti å högsta kvalitet.
 En varas goda beskaffonhet ihågkommes långt efter sedan priset fallit i glömska.

Med detta nummer följa Iduns Romanbilaga och Iduns Mode- och Handarbetstidning.